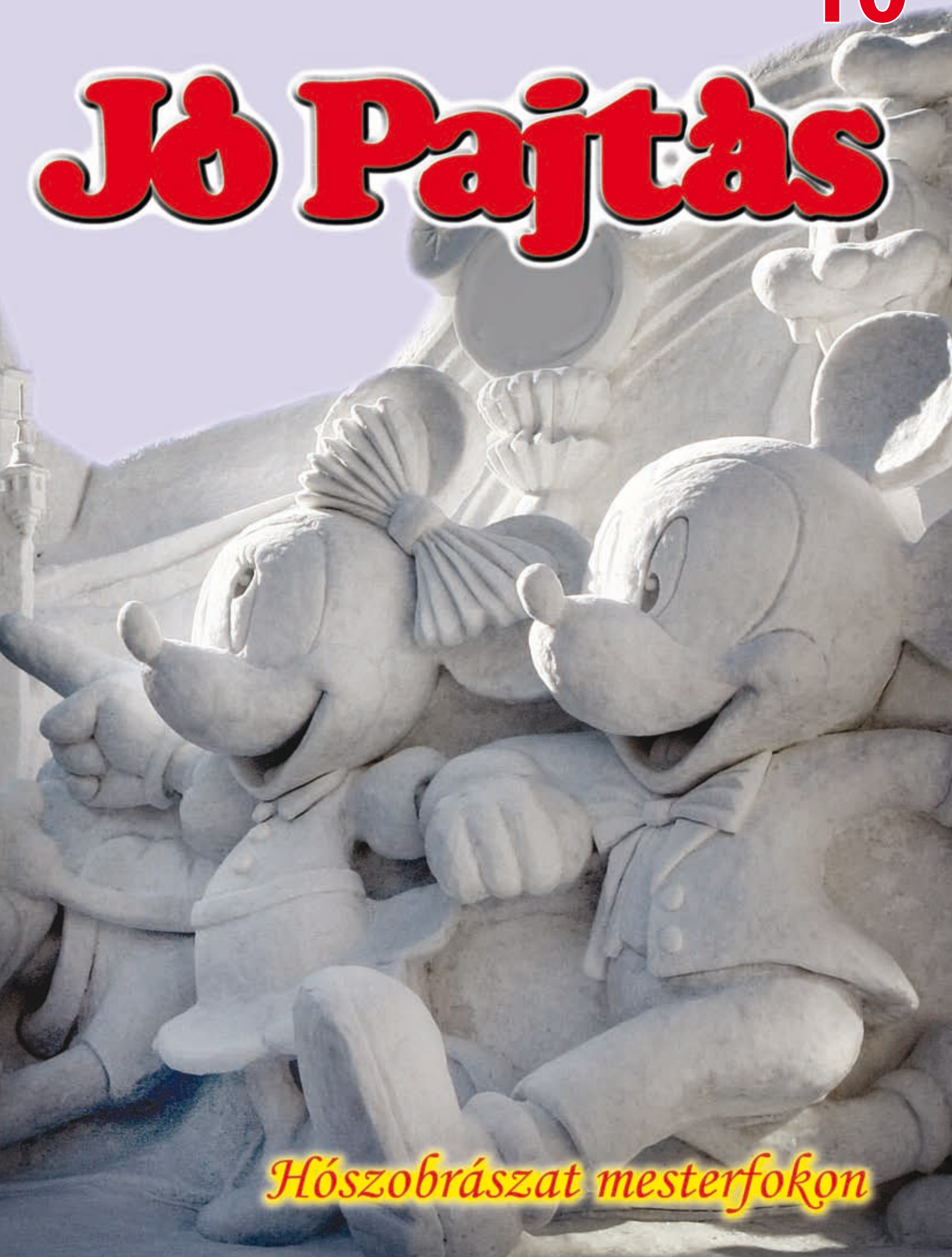

65. évf., 2011. III. 17., ára 50 dinár

10

Jó Pajtás

Hőszobrászat mesterfokon

A múlt héten érkezett a szomorú hír, hogy a Jó Pajtás egykori munkatársa, Gellér Judit, a tudósítók, kisriporterek Judit nénije 81 éves korában elhunyt.

Emlékét megőrzik a szerkesztőség valamikori és mostani tagjai.

Bostoni építészek csoportja tervezte meg ezt a futurisztikus úszó várost, melyet – képzeletben – a Mississippi folyó partjára helyezett el. Ott medvéket jelenthetne a klímaváltozás és elsivatagosodás vagy éppen a trópusi viharok miatt szenvedő embereknek. Az építmény valóban úgy néz ki, mintha egy tudományos-fantasztikus film díszlete lenne, amúgy 360 méter magas, 2,7 millió négyzetméter a területe, és kb. 40 000 embernek adna otthont. Minden van benne, ami kell: szálloda, áruház, mozi, sportcsarnok, no meg természetesen – iskola. Kertek, parkok tarkítják, és gyorsliftek szállítják a lakókat a kívánt szintre, vízszintes irányban pedig mozgójárdák könnyítik a gyalogosok közlekedését. Mert autók természetesen nem lesznek az építményben. Az épület alakját azért választották ilyennek, mert ez a forma simán kibír egy (azon a vidéken nemrég végigsöprő és New Orleansst földülő) Katrinánál is erősebb hurrikánt.

Ugye milyen szép a kiszebábó?

Alágyújtanak a makacs telet jelképező báburnak. Vagy mégsem?!

Mikor kóstolhatjuk már meg a fánkot?

Télebúcsúztató volt a szabadkai J. J. Zmaj iskolában, amit ezúttal is a Gyermekszövetség szervezett. Az idén a kiszebábót a másodikosok és a harmadikosok készítették hagyományápolási órán. A telet jelképező bábut március 7-én álarc mögé bújva kísérték utolsó útjára az iskola alsósai, valamint a lelkes felsős rajzsakkörösök. A csipős hidegben nagy zajt

keltve tettek egy rövid sétát a Sugárúton, majd az iskolaudvarban elégették a bábut – amely eleinte nagyon makacszkodott, nem lehetett meggyújtani. Ezután a magyar alsósok a tantermeikbe vonultak, és jóízűen elfogyasztották az anyukák-nagymamák által elkészített lekváros, illetve mogorókrémes fánkot.

EMI

Jöjjön a tavasz, vesszen a tél!

Kell-e félni a matektól?

A parancsnok arról beszélget a katonákkal, kinek mi a szakmája. Van köztük asztalos, esztergályos, kőműves, aztán egyszer csak talál egy matematikatanárt.

– Ön ért a matematikához?

– Jelentem, igen!

– Akkor mondja meg, mennyi háromszor tizenhét.

– Ötvenegy!

– Ejha! Hogy tudta ilyen gyorsan kiszámolni?

– Hát nagyon egyszerű volt. Háromszor tíz az harminc, és háromszor hét az huszonegy. Ebből már csak az következik, hogy huszonegy meg harminc az ötvenegy.

– És ön mondja, hogy ért a matematikához? Nem egyszerűbb lett volna, hogy ötven meg egy az ötvenegy.

Eddig a vicc. Valóban egyszerű e sokak számára nehéz tantárgy? Sokat kell-e tanulni ahhoz, hogy meg tudják oldani a példákat? S mi a legfontosabb ahhoz, hogy megértsétek, megszeressétek a matekot?

Erről, meg még sok mindenről beszélgetünk az óbcesei Sever Đurkić iskola tanulóival, Ljubović Saša matematikatanár tanítványaival: az ötödikes **Gregus Sándorral**, **Harkai Rékával**, a hatodikos **Gábor Józseffel**, a hetedikos **Kovács Franciskával**, **Kálmán Szilárdal** és a nyolcadikos **Hasznosi Tóth Csongorral**.

Sanyika már elsős korában megszerette a matematikát, ugyanis anyukája is valamikor ebbe az iskolába járt, s ő volt az osztályban a legjobb tanuló.

– Anyukám szerettette meg velem a matekot – mondja Sanyika –, ugyanis jól tudja, még versenyekre is járt... – Én odafigyelek órán, és sok mindent megjegyzek. Vannak olyanok is az osztályomban, mint például a Pece meg a Halápi, akik nem figyelnek oda, nem is tudhat-

ják. Érdemes odafigyelni, mert otthon aztán kevesebbet kell tanulni. Mert azért tanulni is kell azt, amit a tanár úr leírat velünk a füzetbe. A házi feladatokat is mindig elkészítem, mert tudom, hogy azzal gyakorolom be azt, amit órán tanultunk. Ám dolgozatírásakor sokszor izgatott vagyok, s gyakran eltévesztek valamit...

– Én is szeretem a matekot – jelenti ki Réka –, mert érdekes feladatokat oldunk meg. Most a törteket tanuljuk, s ez könnyű. A tanár úr mindig jól megmagyarázza a tananyagot, meg leírjuk azt, amit meg kell tanulni, s azt is megtanulom. A testvéreim ki szoktak kérdezni. Néha én is eltévesztem, a plusz helyett mínuszt írok, s akkor már nem is jó a végeredmény. Nagyon oda kell figyelni!

Franciska szerint a matematika komoly tantárgy, s csak akkor lehet megtanulni, ha szigorú tanár tanítja, s rendszeren elmagyarázza a tananyagot.

– Szerencsére nekünk jó tanárunk van – halljuk Franciskától –, jól elmagyarázza a tananyagot. Ha valaki nem érti, újra elmondja. Arra törekszik, hogy minél jobban megértsük. Amit leírunk, a képleteket meg kell tanulni. Én is félek doliírásakor, egyszer nem azzal a képlettel számoltam ki a példát, amelyikkel kellett volna. Puskázni, órán nem figyelni enél a tanárnál nem lehet. Ha észreveszi, hogy puskázol, két egyest kapsz egyszerre. Ha nem figyelsz órán, mikor magyaráz, mínuszt kapsz. Azért mindig ad lehetőséget annak, akinek rossz jegye van, hogy javítson.

Csongor még ovis korában megszerette e tantárgyat. Már a számjegyeket is le tudta írni, annyira kedvelte az összeadást, kivonást...

– Elsőben a tanító néni megdorgált – emlékezik vissza Csongor –, mert előre dolgoztam a matekkönyvben. Már volt számítógépem,

s olyan programokat vásároltunk Szegeden, amelyekben 150 példa is volt, s a játékos feladatokat örömmel oldottam meg...

– Szerintem is szigorúnak kell lenni a tanárnak, mert különben elkalandoznánk. Ha nem figyelünk oda, mindjárt észreveszi. Már velem is megtörtént, hogy más (valakin!) járt az eszem. De aztán meg sokat jelentkeztem, s máris kijavítottam a mínuszt sok-sok plusszal. Jó jegyem van, már ötödiktől kezdve versenyzek, s eljutottam a községre. Szeretem ezt a tantárgyat, s lehet, hogy matektanár leszek. Egyelőre készülünk a főlételre, ugyanis a gimibe szeretnék bejutni.

– Én is néha elkalandozok a matekórán – vallja be Józsi. – Nekem kicsit nehéz, mert néha nem értem. Igaz, meg szoktam kérdezni, s ilyenkor mindig újra megmagyarázza a tanár úr. Nemigen szeretem ezt a tantárgyat, de általában elkészítem a házi feladatokat. Most már többet gyakorlok, de azért a doli előtt félek.

– Aki tudja és érti, az szereti is a matematikát – állítja Szilárd. – Én értem is, és szeretem is. Csak a képleteket tanulom, mégpedig úgy, hogy leírom egy papírra, s olvasgatom. Nem, ez nem puska, erről tanulom nemcsak otthon, hanem órák előtt is. Ugyanis ennélkül nem lehet a példákat megoldani. Nagyon fontos tantárgy ez, ugyanis mindennek az alapja: fizikának, kémiának... Van, hogy otthon valamit nem értek, ilyenkor a szüleim igyekeznek segíteni, ugyanis jól tudják a matematikát.

Végezetül a tanár úr üzenete: – A matematika igényes tantárgy. Az órán teljes mértékben oda kell figyelni. Ha valamit nem értetek, kérdezzetek! Van, aki az órán megérti, megjegyzi, de vannak olyanok, akiknek sokat kell otthon gyakorolni, hogy aztán ne kelljen rettegni a dolgozatírástól.

Konc Erzsébet

A betűk bűvöletében

Könyvek. Sokakat kiráz a hideg, ha újabb házi olvasmányba kell belekezdeniük, maguktól pedig biztosan sosem vennének könyvet a kezükbe. A másik oldalon viszont ott vannak azok, akik könyvek és olvasás nélkül el sem tudnák képzelni az életüket. Azt mondják, a könyvek által és a fantázia szárnyán egy olyan különös világba csöppennek, ahová még a filmek sem tudják elröpíteni őket. De hogy miért jó olvasni, milyen történetek érdeklik a fiatalokat, vagy mit gondolnak a diákok a házi olvasmányokról, arról a szabadkai Jovan Mikić iskola tanulóit, az ötödikes **Lukács Ramónát**, a hatodikos **Vörös Patríciát**, valamint a hetedik osztályos **Miskolci Krisztinát** és **Horváth Blankát** faggattuk, akik egyben kedvenc könyvüket is a figyelmetekbe ajánlják.

Ramóna, amint van egy kis ideje, máris könyvet vesz a kezébe. Nagyon szeret olvasni, legfőképpen a kalandregényeket kedveli.

– Régebben nem nagyon szerettem a könyveket, de anyukámat sokszor láttam olvasni. Ő volt az, aki egyszer kezembe adott egy könyvet, amit érdekesnek találtam és végigolvastam. Akkor jöttem rá, hogy olvasni jó, és más könyvek is érdekesek lehetnek, sőt azóta néhány történetet többször is elolvastam már. Azért szeretem a kalandregényt, mert végig nagyon izgalmas a könyv, állandóan történik valami, egyszerűen nem lehet letenni, és fontos az is, hogy legyen benne humor. Az én kedvencem Betty G. Birneytől a Spuri és a nagyvilág című könyv. Születésnapomra kaptam, és amikor elkezdtem olvasni, még nem gondoltam volna, hogy ilyen érdekes lesz. Spuri egy aranyhórcsóg, akit egy fiatal és kedves helyettesítő tanárnő vesz meg, és beviszi az iskolába. Aztán elköltözik Brazíliába, de Spurit a diákoknál hagyja, a gyerekek pedig másik tanárnőt kapnak. Engem nagyon lenyűgözött a történet, izgalmas és humoros könyv, nekünk, gyerekeknek szól. A házi olvasmányo-

kat nem annyira szeretem, mert kötelezővé teszik az olvasást, akár van hozzá kedvünk, akár nincs. Én jobban szeretek olyan könyvet olvasni, amit én választhatok ki, és amit akkor olvasok, amikor kedvem is van hozzá.

Blanka jobban szeret saját maga által választott könyveket olvasni, habár a házi olvasmányok között is talált olyan történeteket, melyeket élvezettel olvasott.

– A Pál utcai fiúk nagyon tetszettek. Jobb, ha gyerekekről szóló könyveket olvasunk, azok érdekesebbek, és sokan szeretik szerintem a ponyvaregényeket, például az Egy amerikai lány élte című könyv is ilyen. Én főként a Pöttyös és Csíkos könyveket szeretem, mondjuk a Hárman a szekrény tetején, A két Lotti, Ki látta Erzsit. Nagyon sok könyvünk van otthon, általában elolvasom a rövid tartalmát, és azután kezdek csak bele, de ha nincs, akkor a cím alapján választok, ezért fontos a cím is. Ha ajánlanak nekem könyvet, azt is szívesen elolvasom. Szeretem a könyveket, mert a filmekkel ellentétben itt minden a saját képzeletünkön múlik, és a szereplők is mindig különlegesek. Folyamatosan olvasok valamit, az egyiket befejezem és már kezdem is a következőt. Az én kedvencem Louis Sachar könyve: Bradley az osztály réme. Egy neveletlen, verekedős ötödikes fiúról szól, de jön egy nevelőtanárnő, aki foglalkozni kezd vele, és végül megjavul. Ezt a könyvet még apukám olvasta gyerekkorában, és nekem adta. Néhány nap alatt kiolvastam, nagyon tetszett.

– Sajnos a tanárok nem nagyon ajánlanak nekünk érdekes olvasmányokat, ha pedig mégis, a diákok többsége nem olvassa el – mondja Patrícia. – Ahhoz, hogy valaki megszeresse az olvasást, szerintem elég egyetlen jó könyv, aminek a története közel áll hozzánk, és legközelebb már szívesebben kezdünk bele egy új regénybe. Szerintem a fiatalokról szóló izgalmas, kalandos történetek képesek lekötöni a gyerekeket, és sokat tanulhatunk belőlük.

Én legalábbis az ilyen könyveket szeretem. A könyvtárban cím vagy tartalom alapján választok könyvet. A kedvenc könyvem, az Olimposz lányait anyukámtól kaptam, Elena Kedros írta. Három fiatal lányról szól, akik egy napon születtek, különleges képességekkel rendelkeznek, és sok furcsa dolog történik velük. Azért ez a kedvenc könyvem, mert teljesen bele tudom élni magam a történetbe. Ha van időm, képes vagyok egész nap olvasni, de az iskola mellett nem nagyon érek rá. Egy könyv attól jó, hogy tele van eseményekkel, humoros, de valójában mindegy, hogy van-e benne varázslat vagy nincs, mert nem ettől lesz izgalmas a történet.

Krisztina sem szerette mindig a könyveket, de egyre több könyv került a kezébe, és érdekelte, miről szólhat. Őt a kíváncsisága tette könyvrájongóvá.

– Azért szeretem a könyveket, mert olvasás közben a fantáziámban elevenednek meg az események. Szerintem nagyon fontos, hogy a történet jó legyen, tele legyen izgalmas eseményekkel, humorral, mert csak így lehet megszerettetni a gyerekekkel a könyveket. Talán a varázslatos témájú könyvek a legnépszerűbbek. Az én kedvenceim is a kalandregények, és a történelmi regényeket is nagyon szeretem, meg valahogy szívesebben olvasok olyan könyvet, ahol felnőttek a szereplők. Amint van egy kis időm, olvasok, most éppen az Egri csillagokat, de ez házi olvasmány, kötelező. Elég izgalmas és a történelemtől is sokat megtudhatok, úgyhogy ezt most élvezem, de pont a házi olvasmányok miatt már nem nagyon jut időm arra, hogy azt olvassak, amit én szeretnék, kivéve a szünidőt. Az én kedvencem az Abigél Szabó Magdától, és én is a születésnapomra kaptam. Megható történet, könnyen beleképzeltethetjük magunkat a lány helyzetébe, és képet kapunk arról is, milyen volt akkoriban az élet. Mindenkinek ajánlom.

Sztojánovity Livia

Zsongó újjászületés

Újra átélhetjük a természet évmilliók óta ismétlődő újjászületését. Amikor egy szép márciusi napon az erdőben járok, mindig örömmel látom az avart borító tarka szőnyeget, az odvas keltike kedves virágait. Ugyanezt érzem például a dombokon barangolva, ahol a tavaszi hérics sárga virágai pompáznak, a bokrok alján pedig lila fejceskékkel bólogató ibolyák köszöntenek. Másutt a mocsári gólyahír nyílik, és a sort még sokáig lehetne folytatni. De hasonló élményt nyújthat a természetbarát számára a lombfakadás, az a szép és nagyon látványos folyamat, ahogy a duzzadó rügyekből szél hintáztatta zöld levelek fejlődnek. Egyre árnyékosabbá, egyre sötétebbé válik az erdő, az odvas keltike nem véletlenül virágzik kora tavasszal, amikor a napsugarak akadály nélkül érkeznek az avarba a még lombtalan ágak között.

Hétről hétre gazdagabb a rovarvilág is. Áttelelt citromlepkék, nappali pávaszemek és legyek repülnek, a legelőn kis barlangjaik előtt mezei tücskök sütkéreznek, az erdei avar felett pedig szőrös potrohú poszméhek repülnek. Azután sorra megjelennek a többiek is, darazsak, méhek, szitakötők, és időszakunk vége felé már szinte vibrál a levegő a sok ide-oda repülő, cikázó rovtartól.

A Zsuzsánna-napi pacsirtaszó és a fekete rigók hangos flótái vezették be azt a gyönyörű kórust, amely május elején a sárgarigó fuvolájával válik teljessé. Hajnalonként és az alkonyi órákban az énekes rigók hangos koncertjében gyönyörködhetünk, ismételt strófáikat a vörösbegyek gyöngyöző, az erdei patakok csobogását idéző éneke festi alá. Ha az ébredő természetről beszélünk, nem feledkezhetünk meg az emlősökről sem. Téli pihenője után a

sort a törpe denevér nyitja meg, amely enyhe idő esetén akár már február végén repülni kezd, de ébrednek a hörcsögök, az ürgék, és májusban sereghajtóként előbújik a hétalvó nagy pele is.

Törpedenevér

A természetbarátok számára a tavaszi hónapok nyújtják a legtöbb látni- és megfigyelni valót. Vezessünk naplót, és jegyezzünk fel mindent, amit sikerült megfigyelnünk! Egy-egy ilyen évekre visszanyúló adatsor, különösen, ha rögzítettük az időjárási adatokat is, egy idő után érdekes összehasonlító anyagot szolgáltat. Használjuk ki a hétvégéket, és töltsünk minél több időt a szabadban! Lehet ötletszerűen kirándulni, de végezhetünk előre elhatározott megfigyelési sorozatot is egy-egy erre alkalmasnak ítélt területen.

Ha márciusban a vizek mentén sétálgatunk, egyszerre látjuk a búcsúzó tél és a kora tavasz legkülönbözőbb jeleit. A folyókon és az állóvizeken még a télire érkezett madárvendégek úsznak, de már zöldellnek a parti fűzfák,

gágogva repülnek a február végén érkezett nyárilúdpárok, a nádasok mélyén bölömbika bummog, és a szintén korán érkezett nagy kócsagok már a fészkeléshez készülődnek. Előbújtak a kétéltűek is. Gyepi, mocsári és erdei békák, valamint barna varangyok érkeznek a kiöntésekhez, sekély tószegélyekhez, kubik-gödörkhöz, hogy petéiket lerakják. A gyepi békák nyitják a sort, nemegyszer már február végén megjelennek, és március elején már nagy petecsomóik úsznak a vízben. A hím és a nőstény párzás közben néha vartyogó hangon duettezik. A mocsári béka hímjei a nász során rövid időre gyönyörű égszínkék ruhát öltenek.

A hó második felében langyos estéken messzire hallatszák a levelibékák brekegő kórusa, és mindenütt hallhatjuk a párzó barna varangyok unokogó hangjait is. Ezek a békák akár nagyobb távolságról is mindig ahhoz a vízhez térnek vissza, ahol lárvakorukat élték. Ha ilyen, lustán bandukoló, a petézőhely felé igyekvő varangyot látok valahol, mindig segít nekik: kézbe veszem, és a vízhez viszem.

Sch. E.

Mezei tücsök

Sárgarigó

Matek szakos elefántok

Közismert, hogy az elefántok memóriája kiváló. Most pedig úgy tűnik, a matematikában is helyt tudnak állni. A Tokiói Egyetem kutatásai során derült ki, hogy az elefántok össze tudnak adni kisebb számokat, ha almákkal kell elvégezni a műveletet. Természetesen a nagyobb mennyiségű élelem megszerzése motiválja a számolgotatást.

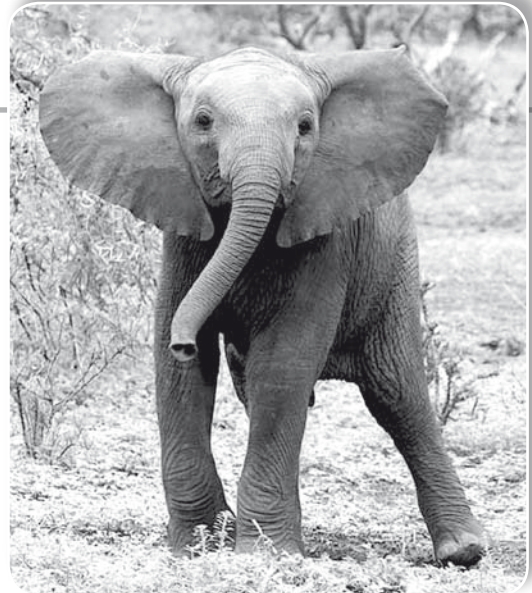
Ráadásul olyan jól megy a matematika az ormányosoknak, hogy egy ázsiai elefánt egy egyszerű számolgotás játékban legyőzött egy riportert. Arról persze nem szól a fáma, hogy vajon a riporternek hogy sikerült anno a matekérettségi...

Az egyetem kutatói egy Ashya nevű ázsiai elefánttal végezték ezeket az egyszerű kísérleteket. A megfigyelések során bebizonyosodott, hogy Ashya képes kis mennyiségeket összeadni és helyesen megállapítani, melyik a nagyobb. Az egyik kísérlet például az volt, hogy 3 almát tett a kutató egy kosárba, a másikba pedig egyet. Végül még 4-et az első kosárba és 5-öt a másodikba. Ashya helyesen megállapította, hogy az

első kosár még így is több almát tartalmaz. Sikerén felbuzdulva pedig jóízűen nekilátott a kosár tartalmának.

Ashya és társai hetvennégy százalékban választottak jól a kosarak közül. Az elefántok számolóképesége több mint különleges. Mert bár a majmok és a galambok is képesek egyszerű műveletek elvégzésére, mégis egyedül az elefántok tudnak különbséget tenni a különböző mennyiségek között. Még ha nagyon kicsi is a különbség köztük. Az elefántok az 5 és 6 közti különbséget is éppúgy érzékelték, mint az 1 és 5 közöttit.

A kutatócsoport egyik ökológusa szerint nem állapítható meg egyértelműen, hogy miért van szüksége az elefántoknak arra, hogy számolni tudjanak a vadonban. Az egyik feltételezés szerint arra használják a képességüket, hogy nyomon tudják követni a hordájuk többi tagját, úgy, hogy egy tag se keveredjen el. Az ázsiai elefántok ugyanis 6-8 tagból álló összetartó hordákban élnek, így talán a számolás megkönnyíti, hogy hiánytalanul meglegyen a létszám. A másik elmélet szerint pedig az egyszerű matematikai képességek a természetes kiválasztódás és a nagyobb agytérfogat következményei.

A róka

A róka a vadállatok csoportjába tartozik. A rókákat a szabadság népének nevezik, mert nem lehet őket megszelídíteni. A szőrzetük olyan vörös, mint az alkonyat. A szaglásuk kifinomult, a látásuk pedig éles. Az orruk és a fülük hegyes, szemük ferde metszésű, szájuk szögletében mosoly bújkál. Hegyvidéken, erdőben, lyukakban élnek. A róka mozgékony, fürgé, jó ugró és ügyes úszó. Nem válogatós, megeszi a gilisztát, csigát, nyulat, pockot, madarat, sőt elpusztult állatok maradványait is. A hím és a nőstény figyelmesen vigyázza és őrzi kölykeit.

A róka legnagyobb ellensége az ember, mert gyönyörű bundája miatt sokszor válik a vadászok áldozatává.

Volenter Karolina, 4. d osztály, Kizúr István iskola, Szabadka

A szomszéd teknőse

A szomszédban egy szép teknőst láttam. A gazdája kihozta az utcára, és letette a fűre. Mi, gyerekek pedig körülálltuk. A teknőst én emeltem fel legtöbbször. A többiek félték tőle. A teknősön fekete és citromsárga pöttyök vannak. Barna a páncélja. A farka kicsi és rövid. A lábai rövidek. A szeme barna. Amikor ellenség jön, behúzza magát. A fű a kedvenc étele, meg a gyümölcs. A napjait alvással tölti. Azt szeretném, ha nekem is lenne egy teknősöm.

Párdity Lília, 4. c osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

HOROG

Tüskés pikó

***Gasterosteus aculeatus* (Linnaeus, 1758)**

Ismertetőjegyek. Kissé zömök, oldalról lapított hal. Háta és hasa ívelt, farokrésze rövid és nagyon elvékonyodó. Feje és szeme nagy, orra közepesen hosszú. Előrenyúló felső állású szája aránylag kicsi, benne apró és hegyes fogak találhatók. Hátán, a hátúszó előtt általában 3, hasúszói helyén 1-1 hegyes, felmereszthető csonttüske van. A hátúszóban 10-14, az anális úszóban 7-11 úszósugár számlálható. Mindkét úszó a test hátsó részén foglal helyet, a szélük ferdén lemetezett, és körülbelül egy vonalban végződnek. A farokúszó viszonylag jól fejlett, háromszög alakú, a széle megközelítőleg egyenes. Pikkelyei nincsenek, azok védő szerepét a bőrben található csontlemezek veszik át. Oldalszervének nyílásai a csontlapokat is átfúrják, így oldalvonalra teljes. Színe zöldesbarna, sötét foltokkal mintázva, ivás idején a hímek torka és hasa vöröslő. Apró termetű hal, édesvizekben a hossza csupán 6-8 cm, de a tengerparti vizekben élőké sem sokkal haladja meg a 10 centit.

Hasonló fajok. Alapos szemrevételezés után semmi mással nem téveszthető össze, mert vizeinkben nem él olyan faj, amely igazán hasonlítana hozzá. A hátán és a hasúszói helyén található csonttüskék, valamint az oldalán lévő csontlemezek alapján minden más hazai fajtól biztosan elkülöníthető.

Környezet. A tüskés pikó nagyszerűen alkalmazkodik a különböző hőmérsékletű és sótartalmú vizekhez, ezért tengeri és édesvízi állományai egyaránt léteznek. A tengeriek vándorló életmódot folytatnak. Szaporodás idején felúsznak a folyókba, ahonnan az ivás

befejeztével visszatérnek a sós vízbe. Az édesvízben élők jobban kötődnek élőhelyükhöz, csak kisebb utakat tesznek a megfelelő ivóhely fölkkutatására. Az eddigi hazai tapasztalatok szerint mind a márna-, mind a dévérzóna megfelel igényeinek, de található népes állománya tiszta vizű csatornáknak és nem túl iszapos medrű síkvidéki patakokban is.

Táplálék. A fiatalok kezdetben planktonevők, később emellett algákat, vízre hulló apró magvakat, rovarokat és egyéb vízi gerinctelen állatokat fogyasztanak.

Szaporodás. Már egyévesen ivarérett, szaporodása áprilistól júliusig is elhúzódik. A hímek ragadós veseváladékukkal növényi szálaból barlangszerű fészket építenek, ez szolgál ivóhelyként. A nőtények 60-80 ikraszemet raknak le. A megtermékenyített ikrák – sőt rövid ideig a kikelt ivadékok is – a hímek őrzik.

Elterjedés. Nagyon nagy területen elterjedt faj. Európa atlanti-óceáni és földközi-tengeri partvidékén szinte mindenütt megtalálható, ugyanígy Ázsia és Észak-Amerika csendes-óceáni partjai mentén, Koreától a Bering-szoroson át egészen Kaliforniáig. Közép-Európában nem őshonos, akvaristák telepítették be a Duna német és osztrák szakaszára, ahonnan tovább terjedt. Az sem kizárt, hogy hazánkba az Al-Duna felől érkeztek az első példányok. Előfordulása egyelőre a Duna mentére korlátozódik.

Jelentőség. Gazdasági jelentősége nincs, felmereszthető tüskéi miatt a ragadozók táplálkozásában sem játszik érdemi szerepet.

Harka Ákos-Sallai Zoltán:

Magyarország halfaunája című könyve nyomán

Az első vajdasági pikó

A tüskés pikó bizonyító példánya Vajdaság területéről mindössze néhány évvel ezelőtt került elő. Annak ellenére, hogy a szóban forgó hal ismert volt, mi több, már az általános iskolai tananyagban is szerepelt, példányait ezen a vidéken nem találták. Igaz, nem is nagyon keresték. Mert minden jel arra utalt, hogy felénk nincs belőle. Akkor sem, amikor kutatók megtalálták, nem a pikót keresték.

A belcsényi (beočini) Duna-parton – Újvidék központjától tíz-egynéhány kilométerre hegymenetben – a kora tavaszi nagyvíz után a homokzátonyok bemélyedéseiben nagy kiterjedésű tócsák maradtak vissza. Úgy tűnt, hogy ezekben a vizekben szóra érdemes hal nem maradt, a horgászok még csalihalat sem kerestek bennük. Draško Grujić helybeli természetbúvár és az élő világ kiváló ismerőjének figyelmét azonban nem kerülte el, hogy a tócsákban mozgolódik valami.

Óvatosan begázolt a tócsákba, és pusztá kézzel matatni kezdett a felkavart iszapos folyadékban. Apró ezüstkárászokat, küszöket és többféle gébet fogott. Ebben még nem volt semmi szokatlan. A fiatal kutató azonban akkor fogott gyanút, amikor sikamlós, rendkívül mozgékonny vékony test

siklott keresztül ujjai között, majd nyomtalanul eltűnt a tócsa iszapjában. Először réticsíkra, vágócsíkra... szóval csíkféleségre gyanakodott. Aztán, amikor már hatodszor siklott ki ujjai közül az olajozott villámként cikázó vízi akárm, rájött, kézzel úgysem sikerül megfognia.

Hamarosan kis méretű akváriumi szákkal tért vissza, és azzal kezdte módszeresen szűrni a vizet. Percekkel később furcsa szerzet ficáncolt a kis száokban. Ceruza nagyságú, vékony, fűregyszerű valami. Draško egy ideig elgondolkodott, élettani ismereteiben turkált. Mert amit látott a száokban, az komoly felfedezésnek számított. Azonnal riadóztatta Sipos Sándor halszakértőt – bármit is művel, rakja félre, az várhat –, száguldjon a helyszínre. A lelet ugyanis ingolalárvaak bizonyult. A tudomány egyáltalán nem rendelkezett újabb kori feljegyzésekkel ennek a lénynek az előfordulásáról vidékünkön. Aztán, mire Sándor is a helyszínre érkezett, Draško további lárvákat halászott ki, majd közösen még vagy tucatnyit találtak.

Mit keres az ingolalárva a pikóról szóló történetben?

Az ingolalárva után kutatva Sipos maréknyi iszapot vett ki a kaparóhálóból, a parton álló kannába dobta, és odaszólt tár-

**Draško Grujić és Sipos Sándor
sárszűrés közben**

sainak, hogy háromtüskés pikót talált. Azok visszaszóltak, hogy emeletes felfedezéseivel fárasszon valaki mást, ők ugyanis tudják, hogy vidékünkön sem háromtüskés, sem egyéb pikó nem él.

– Dehogynem! Ott van a kannában – válaszolta Sipos, és tovább szűrte a latyakot.

A hal valóban háromtüskés pikó volt, az első, amelyet Vajdaság területén találtak. A halismertetőkhöz mellékelte képen is ez a példány látható.

Március 17.

Patrik, Gertrúd és József napja.

Patrik: A Patricius név ír eredetű alakváltozata. Jelentése: rómainak született némes. Az 1990-es években hirtelen nagyon népszerű lett.

Gertrúd: Germán eredetű név. Jelentése: dárda erő, varázslónő, vagyis a dárdák varázslónője.

461. III. 17. – 1550 éve történt

Szent Patrik napja (írül: Lá 'le Pádraig vagy Lá Fhéile Pádraig) évente tartott ünnep Szent Patrik, Írország egyik védőszentje tiszteletére, az írek nemzeti ünnepe. Március 17-én tartják, azon a napon, melyen a hagyomány szerint Patrik, az írek apostola, latin nyelvű vallási művek szerzője meghalt. Munkaszüneti nap Észak-Írországban, Írországban, Montserratban és Newfoundland és Labrador kanadai tartományban. Kanada többi részén, az Egyesült Királyságban, Ausztráliában, Új-Zélandon és az Egyesült Államokban sok helyen megünneplik, de nem hivatalos ünnepnap.

1848. III. 17. – 163 éve történt

A pesti forradalom hírére az addig vonakodó bécsi udvar hozzájárult gróf Batthyány Lajos miniszterelnöki kinevezéséhez. A teljhatalommal felruházott István főherceg nádor kinevezte gróf Batthyány Lajost miniszterelnökké. Batthyány Lajos gróf a kormánynevsor felterjesztése után március 31-én foglalta el hivatalát, kormánya pedig április 7-én alakult meg. 1848. április 19-től május 23-ig ideiglenesen a Hadügyminisztériumot is vezette. Batthyány a kormány tagjainak nagy részét a liberális nemzeti mozgalom vezérkarához tartozó államférfiakból válogatta össze.

Március 18.

Sándor, Ede, Alexandra és Nárcisz napja.

Sándor: A görög Alexander név rövidülésének a megmagyarosodott alakja. Jelentése: férfiakat vagy férfiktól megvédő.

Nárcisz: Görög eredetű név, a Narcisszus férfinév női párja. Jelentése: maga a virág.

1584. III. 18. – 427 éve történt

Moszkvában 53 éves korában meghalt IV. (Rettegett) Iván. 1553-tól Moszkva nagyhercege, majd 1547. I. 16-tól minden oroszok cárja volt. Fia, a gyengeelméjű I. Fjodor Ivanovics lett az új cár, aki helyett Borisz Godunov vette át a kormányzást. IV. Iván kormányzását brutális kegyetlenség és szigor jellemezte, kortársai ezért nevezték Rettegettnek. Belpolitikája az ősi orosz nemesség leszármazottai, a hatalmuktól megfosztott bojárok ellen

irányult, akiknek birtokai nagy részét kisajátította. Ő hozta létre a központilag irányított orosz birodalom alapjait.

1965. III. 18. – 46 éve történt

Megtörtént az első űrséta, amit a szovjet űrhajós, Alekszej Leonov hajtott végre. Alekszej Arhipovics Leonov (oroszul: Анексеј Архипович Леонов; 1934. május 30.) szovjet űrhajós és a légielő nyugalmazott marsallja. Ő volt az első ember, aki 1965. március 18-án kilépett az űrbe a Voszhoz-2 űrhajóból. Második űrrepülése szintén történelmi alkalom volt, az első nemzetközi űrprogram, az Apollo-Szojuz-program szovjet űrhajójának parancsnoka volt.

Március 19.

József, Bánk és Jozefa napja.

József: Héber eredetű bibliai név. Jelentése: Isten tegyen a most született gyermekekhez, Jahve gyarapítson. Magyarországon a 18. századtól kezdve a leggyakoribb férfinevek közé tartozott. Ehhez hozzájárult Szent József akkoriiban megnövekedett tisztelete, amely a 19. század második felében tetőzött, amikor is IX. Pius pápa a római katolikus egyház védőszentjének nyilvánította őt. Az 1970-es évektől kezdve egyre veszít a népszerűségéből, de még igen gyakori.

Bánk: Régi magyar személynév, a Bán név kicsinyítő képzős származéka, mely a bán méltóságnévből származik.

Szent József, az ácsok és az otthon alapítók védőszentjének ünnepe. Szent József az I. században élt ács, Szűz Mária jegyese és Jézus nevelőapja.

1832. III. 19. – 179 éve történt

Szentgyörgyön megszületett Vámbéry Ármin (eredeti neve: Wamberger Hermann) nyelvtudós, utazó, a Magyar Földrajzi Társaság egyik alapítója, orientalista, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia tagja. (Budapesten hunyt el 1913. szeptember 15-én.)

Március 20.

Klaudia, Irma, Alexandra, Mór, Hubert és Csák napja.

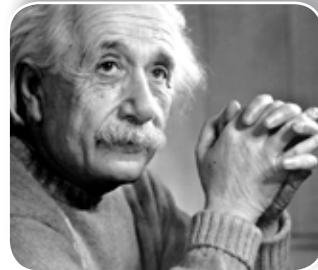
Klaudia: A latin eredetű Klaudiusz név női párja, vélhetően a claudus szóból ered, melynek jelentése: béna, sánta.

Irma: Az Irm- kezdetű germán női nevek német eredetű rövidülése. Alakváltozataival az Irma és a német Erma névvel együtt Ermin, Irmin germán isten nevéből származik. Jelentése: Irmin istenség. Más magyarázat szerint a germán hermiön néptörzs nevéből való.

1727. III. 20. – 284 éve történt

Meghalt Sir Isaac Newton, angol fizikus matematikus és csillagász, a gravitáció és a tömegvonzás felismerője, aki rendszerezte és leírta a mechanika alaptörvényeit.

1916. III. 20. – 95 éve történt

Albert Einstein publikálta híres dolgozatát a speciális relativitás elméletéről. Bár munkájában szinte egyetlen elődjére sem hivatkozott, valójában Lorentz és Maxwell elméletét fejlesztette tovább, ezért talán helyesebb lenne a relativitás elméletre mint sok remek fizikus közös munkájára emlékezni. Való igaz azonban, Einstein tette fel az utolsó pontot az alkotásra, a relativitáselmélet ma használatos egyenleteit ő dolgozta ki végső formájukban. A relativitáselmélet valódi forradalom volt. Nehéz találni olyan elméletet a fizikatörténet során, amely jobban felkavarta volna a tudósok elképzelését a világról. Filozófiai következményeit az elmélet keletkezésekor sokan nem tudták elfogadni. Heves támadások érték az elméletet újszerűsége miatt, de heves támadások érték az elméletet megalkotó embert, Albert Einsteint is: örültek, ateistának nevezték. Mégis, a relativitáselmélet megálta a helyét. A modern, huszadik századi fizika egyik legalapvetőbb támasza lett, kitűnő kiindulópont az újabb kutatásokhoz.

Március 21.

Benedek, Gergely, Bánk, Bence, Nikolett és Miklós napja.

Benedek: A latin Benedictus névből származik. Jelentése: áldott.

Nikolett: A görög Nikolaosz (magyarul: Miklós) férfinév francia eredetű női változata.

1471. III. 21. – 540 éve történt

Megszületett Albrecht Dürer német festő, grafikus. Legismertebb művei az Apokalipszis négy lovasa című fametszete és a Négy apostol című alkotása, mely a müncheni Alte Pinakothek tulajdona.

2000. III. 21. – 11 éve történt

A költészet világnapja. Naima Tabet, a marokkói oktatási, kulturális és tudományos nemzeti bizottság főtárgya vetette fel 1998-ban a nemzetközi költészeti nap kijelölését. 1999. november 18-án az UNESCO közgyűlésének 30. ülészaka március 21-ét, az északi félteke tavaszának első napját nyilvánította A KÖLTÉSZET VILÁGNAPJÁVÁ.

Március 22.

Beáta, Lea, Izolda, Csilla, Katalin, Vazul és Filemon napja.

Beáta: Latin eredetű név, a Szűz Mária Boldogságos melléknévéből származik. Jelentése: boldog.

Izolda: Kelta, germán, német eredetű. Jelentése: vas, tevékenykedni, rendezni.

1992. III. 22. – 19 éve történt

A víz világnapja: a dublini környezetvédelmi világkonferencia javaslatára az ENSZ 47. ülészaka ezt a napot a víz világnapjává nyilvánította.

1948. III. 22. – 63 éve történt

Megszületett Andrew Lloyd Webber, angol zeneszerző (Evita, Jézus Krisztus Szuperstár, Az Operaház fantomja).

Március 23.

Emőke és Ottó napja.

Emőke: Régi magyar név 19. századi felújítása -ke kicsinyítő képzővel. A régi emő szó jelentése szopó csecsemő, anyatejjel táplált újszülött.

Ottó: A német Otto nevből származik. Ez az Ot- kezdetű, germán eredetű nevek önállóult becézője. Jelentése: birtok, vagyon.

1960. III. 23. – 51 éve történt

Meteorológiai világnap: az 1873-ban alapított Nemzetközi Meteorológiai Szervezet utódjaként 1950. március 22-én Genfben megalakult a Meteorológiai Világszervezet (WMO). Másnap életbe lépett a szervezet alapokmánya, melynek emlékére határozták el 1960-ban a Meteorológiai Világnap megünneplését.

973. III. 23. – 1038 éve történt

Géza fejedelem képviselőjében 12 előkelő magyar vesz részt I. Ottó Quedlinburgban rendezett húsvéti ünnepségein. Ezzel elkezdődött a magyarok beilleszkedése a nyugati, keresztény társadalomba.

Régi világok utazója

**Vámbéry Ármin (eredeti neve: Wamberger Hermann)
(Szentgyörgy, 1832. március 19. – Budapest, 1913.
szeptember 15.) orientalista, egyetemi tanár,
a Magyar Tudományos Akadémia tagja.**

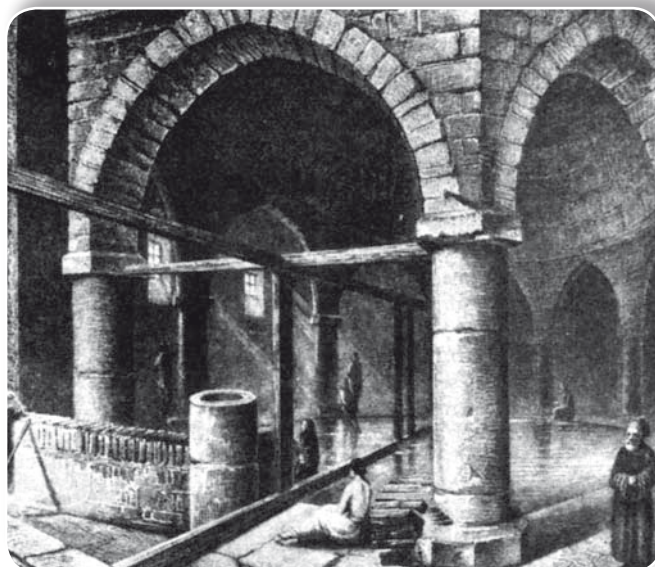
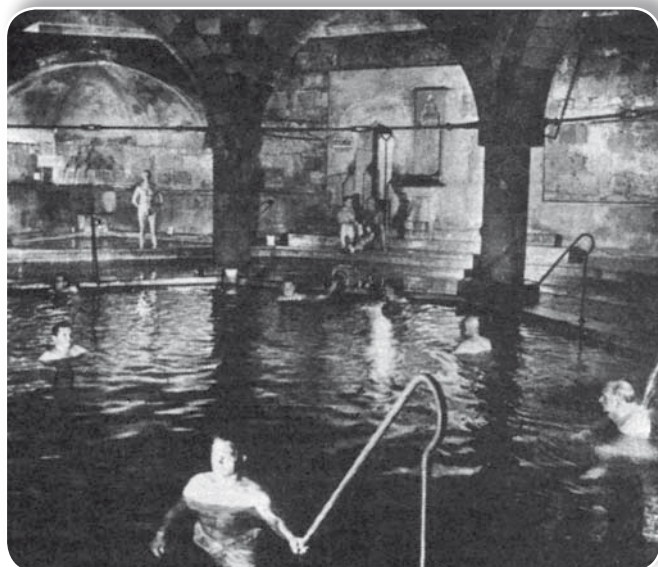
Szegény zsidó család gyermekeként látott napvilágot Szentgyörgyön. Születési éve bizonytalan, 1831 vagy 1832, ő maga későbbi éveiben az 1832-es évről állapodott meg. Hároméves korában megbénult a bal lábára, így járta be élete végéig a Keletet. Édesapja röviddel az ő születése után kolerában meghalt, huszonkétéves édesanyja szegénységben nevelte, és hamarosan újra férjhez ment, a család Dunaszerdahelyre költözött. Számos életrajz tévesen születési helyeként is Dunaszerdahelyt jelöli meg. A helyi népiskolába járt 12 éves koráig. Azután szabóinas volt egy rövid ideig, majd a falusi kocsmáros gyerekeinek lett a házitánítója. Felismerve rendkívüli tehetségét, tehetősebb ismerősei elhatározták, hogy segítségére lesznek, hogy tovább tanulhasson.

1845-ben beiratkozott a szentgyörgyi piarista gimnáziumba. 1847-ben tanulmányait a soproni evangélikus líceumban folytatta. Tizenhat éves korára már folyékonyan beszélt magyarul, latinul, franciául és németül, miközben már tanulta az angolt, néhány skandináv nyelvet, orosz, szerbet és más szláv nyelveket. További tanulmányait Pozsonyban és Pesten végezte, közben házitánítóként kereste meg a fenntartásához és későbbi iskoláztatásához szükséges pénzt.

Közben megismerkedett a török irodalommal, aminek eredményeként erősen felkeltette érdeklődését a török kultúra és, majd megtanulta a nyelvet is. 1857-ben Bárány Eötvös József támogatásával Konstantinápolyba utazott. Négyéves tartózkodása alatt először nyelvtanító lett Husszejn Daim pasa házában, közben megismerte a keleti élet sajátosságait és szokásait. Majd oktatója és barátja, Mullah Ahmed Effendi segítségével sikerült olyannyira törökké válnia, hogy egy adott ponton a híres török államférfi, Fuad Pasa titkárává vált. Mindez idő alatt tudományos folyóiratokban számos tanulmányt tett közzé török források alapján a magyarok történelmi vonatkozásairól, és emellett még el-sajátított vagy húsz különféle keleti tájszólást is. 1858-ban Konstantinápolyban jelent meg első műve, a Német–Török és Török–Német szótár.

1860-ban a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja lett. Ugyanebben az évben az MTA-nak ajándékozta a Tarih-i Üngürüs c. középkori magyar krónika török fordítását, amely Budenz nyomására elfelejtődött. 1861-ben visszatért Pestre azzal a szándékkal, hogy felkutassa a magyarok őshazáját. Az MTA támogatásával ősszel indult útnak. Rasid Effendi néven, szunni dervisnek öltözve indult el Konstantinápolyból. Teheránig jutott el, ahol csatlakozott egy Mekkából hazatérő zarándokcsoporthoz. Velük átutazta Közép-Ázsia sivatagjait, Erzerumot, állomáshelyeik lévén Tabriz, Zandzsán, Ghazvin, majd Iszfahánon keresztül Siráz. 1863-ban megérkezett az üzbég Khoraszánba (mai nevén: Chiva), ahol még a kán fogadásán is sikeresen játsza a

Rasid Effendi szerepét. Amikor Bokharán keresztül Szamarkandba érkeztek, ott felkeltette a helyi emír gyanúját, de a több mint félórás kikérdezés alatt mégis sikerült meggyőznie igazhitű voltáról, és végül ajándékokkal meg-rakodva engedték útjára. Ezek után Heratban búcsút mondott utazótársainak és Konstantinápolyba tartott. 1864 májusában visszaérkezett Pestre. Keleti útja első eset volt arra, hogy egy európai ellátogasson oda, ahová neki sikerült. Hogy elkerüljön minden gyanút, jegyzeteket csak titokban készíthetett. 1865-ben Angliába utazott, ahol kitüntető fogadtásban és elismerésben részesítették. Kiadja a Travels in Central Asia című írását, ami a lopva írogatót kis jegyzetei alapján készítette. Utazásáról Molla Szádik, egy közép-ázsiai vállaltanító társaságában tért haza. 1865–1904 között a budapesti tudományegyetemen a keleti nyelvek tanára. 1871-ben az Akadémia (akárcsak Kőrösi Csoma esetében) nem lelkesedett a népünknek nem finnugor, hanem jelen esetben török eredetét valló Vámbéry elvei iránt. A kiábrándult tudós ezek után Londonba utazott. Több tudományos társaság, többek között a Royal Geographical Society is tiszteletbeli tagjául választotta. Útirajza is Londonban jelent meg először. A legmagasabb körökben is megfordult, a királyi udvar is nagy szívélyességgel fogadta. 1872-ben Berecz Antallal, Hunfalvy Jánossal és Xántus Jánossal részt vesz a Magyar Földrajzi Társaság megalapításában. 1872-ben megszületett fia, Vámbéry Rusztem. 1876-ban a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja lett. 1889 és 1890 között a Magyar Földrajzi Társaság elnöke volt.

Vámbéry Ármin

Khoj és utam Tebrisz felé

(Részlet)

(Június 9.) Ezen faluból utunk hegynek vezetett, sziklás földön, s gyakran igen keskeny hegyi ösvényeken, habár az utak itt már rendesebbek, s jobb karban tartatnak, mint Törökországban. Ugyanezen utat, amint hallám, egy khoji gazdag cukorkereskedő saját költségén hozatta rendbe, s az ilyen példák nem ritkák Perzsiában.

A gazdag, aki jó emléket akar hagyni maga után, ezeket áldoz egy-egy út elsimítására, egy karavánszeráj vagy kút építésére, s Irán közlekedése nem egy könnyebbségét ezen régi szép szokásnak köszönheti. A nap nem tűnt még fel, midőn a magaslatra jutottunk. Lapos táj volt ez, meglehetősen mívelt rétekkel és szántóföldekkel. Balról a hajnalpír bíbortengeréből a nap kiemelkedék aztán; csendesen lovaglék, szememet a természet szép játékán legettelve, s mily nagy vala meglepetésem, midőn körültekintvén, a hegy túloldalának aljában bájoló tavat láték egyszerre magam előtt terülni, a legtisztább azürkék tükörrel s közepette fantasztikus szigetekkel.

Úgy látszik, mintha az egészet varázs állította volna elő, s még mielőtt földabroszomat elővehettem volna, útitársaimtól hallám, hogy ez a szép Urmia-tó, mely más néven Derja-i-Sáhinak, királyi tengernek is nevezetik. A tó, az őt minden oldalról környező s a jelen évszakban még hólepte tejű hegyeivel, valóban leírhatatlanul szép vala, s ismételve kell megjegyezmem, hogy azt a mélységes mély kék színt, minőt ennek sima tükre mutatott a hajnal keltekor, sehol többé azután az egész keleten nem talál-

tam. Már három hete nem láttam tengert, nem csoda tehát, ha ezen tekintet az Euxinust és a festői Boszporoszt idézte fel újra lelkemben.

A lemenet még meredekebb volt, mint a feljövet, s valami félórányi távolságban lehet a parttól. Innen balra tértünk, s meglehetősen jól művelt, de sok helyen sziksoval borított térségen haladván át, jó déltájban Sehva faluba érkeztünk. Itt éppen a kurbán bajramot ünnepelték, azonban a lakosság oly szegény, hogy alig kaphattunk kenyeret, húsrá vagy más egyéb élelmiszerekre pedig gondolnunk sem lehetett. Másnap (június 10-én) Dize Halilba mentünk, jobbadán sóborította vidéken át. Körös-körül a természet igen szegény, s a szemnek nemigen van más miben gyönyörködni, mint a távoli Urmia-tóban. 11-én reggel végre mocsáros

csatornák által szegelt tájon haladtunk át Majinon keresztül Tebrisz felé, Azerbajdzsánnak fő-, Iránnak pedig legnagyobb kereskedővárosa felé, mely most utamnak, legalább egy időre, végcélját képezé.

Tebrisz, Iránnak a középkorban oly nevezetes városa, a Hulagidák s más egyéb tatár fejedelmek székhelye, távolról éppoly kevésbé vala meglepő, mint Khoj. Kertekkel gazdagon megrakott területén itt-ott látszott egy-egy düledezett mecset kék kúpja vagy valami hajdan pompás épület pusztá romja, s ha nincsen az a gőzkör, mely a levegőt a város fölött megsűríti, úgy az utazót semmi sem figyelmezteti arra, hogy Perzsia második városához közelít. Minél közelebb jutottunk, a levegő annál nyomasztóbb, forróbb lett, s bár perzsa útitársaim a Tebrisz szó (lázúzó) etimológiai magyarázatával a város rendkívül egészséges éghajlatáról akartak is meggyőzni, mégis komoly aggodalom szállta meg lelkemet, midőn a kertek és romok magas agyagkerítései között, hol a melegség már kiállhatatlanná kezde válni, mintegy másfél óráig kellett vonulnunk, míg a város belsejébe juthatánk.

Tebrisz (Tabriz, Irán) mai látképe

114 évvel ezelőtt, 1897. III. 23-án Eperjesen (ma Presov, Szlovákia) megszületett **Hamvas Béla** filozófus, esszéista, író (A magyar Hüperion, A bor filozófiája). Evangélikus lelkészi családból származott. Édesapja,

Hamvas József a pozsonyi Evangélikus Lyceumban vállalt magyar-német szakos tanári állást, így a család 1898-ban Pozsonyba költözött. 1915-ben, érettségi vizsgái után önkéntesként beállt katonának, 1916–17-ben az ukrán fronton teljesített szolgálatot, kétszer megsebesült. 1919 novemberében édesapja megtagadta a szlovák hűségesküt, kiutasították őket Pozsonyból és Budapestre költöztek. Tanulmányait 1919. és 1923. között a Pázmány Péter Tudományegyetem magyar-német szakán végezte. Pályafutását 1923-ban újságíróként kezdte a Budapesti Hírlapnál és a Szózatnál. 1927-től 1948-ig könyvtárosként dolgozott a Fővárosi Könyvtárban. 1936-ban megírta A magyar Hüperiont. 1940. és 1944. között háromszor hívták be katonai szolgálatra. 1943-ban jelent meg A láthatatlan történet című kötete, 1944-ben fejezte be a Scientia sacra első részét. 1945-ben bombatalálat érte otthonukat,

kéziratai és könyvei megsemmisültek. A bor filozófiáját 1945 nyarán, egy Balatonbényben töltött rövid vakáció alatt írta, amelyet imakönyvnek szánt az ateisták számára. 1945-től 1948-ig Az Egyetemi Nyomda Kis Füzeteit szerkesztette, 1946-ban jelent meg az Anthologia humana – Ötezer év bölcsessége című műve. 1948-ban B-listára került és kényszernyugdíjazták. 1948-tól földművesként dolgozott Szentendrén, megírta a Karnevált, az Unicorniist, a Szilenciumot, a Titkos jegyzőkönyvet és a Mágia Szútrát. 1951-től raktáros volt Inotán, Tiszapalkonyán, majd Bokodon. Ekkor készültek a Patmosz, Az ősök nagy csarnoka, Szarepta, és Szilveszter című írásai. 1964-ben másodszer is nyugdíjazták, elkészült a Scientia sacra második része, megírta az Ugyanis, a Bizonyos tekintetben és az Őt meg nem tartott előadás a művészetről című műveket. Posztumusz Kossuth-díjas.

RÜGYFAKADÁS

Egy topolyai kamasz munkanapja

Mint minden diáknak, nekem sem könnyű minden reggel korán felkelni és készülni, majd elindulni az iskolába.

Számomra a hétfői nap a legnehezebb. Így volt ez ezen a héten is. Ágival, Virággal és Lilivel mentem együtt suliba. Az iskolához vezető úton némán mentünk egymás mellett. Hallgatunk, mert még a hétvége járt az eszünkben. Első óránk matek, utána kémia, majd fizika következett. Még csak délelőtt volt, de már alig vártam, hogy este legyen, és kipihenhessem magam. A nyolcadik óra után elindultunk hazafelé. Mivel az időjárás mostanában elég kiszámíthatatlan, még március közepén is, ma elkezdett esni a hó. A fiúk ki is használták ezt... Mire hazaértem tiszta víz voltam. Beléptem az ajtón, lepakoltam a táskám. Átöltöttem, és beszámoltam apunak a nap eseményeiről. Közben kapkodtam, pakoltam össze-vissza a kottákat, mert hegedűőrára kellett mennem. A tanár ennyit mondott, szokásosan fenyegető hangon:

– Zsani, gyakorolj!

Én csak bólogattam, és már mentem is ki a teremből. A zeneiskola előtt várt apa. Beültem a kocsiba, és mentünk angolra. Melindával megcsináltuk a házit, utána indultam haza. Megnéztem a kedvenc sorozatomat, és készülődtöm a következő napra. Kb. 11 órakor fejeztem be mindent.

Letusoltam, majd lefeküdtem, de még nem aludtam el. Eltöprengtem a nap eseményein, és átgondoltam, hogy mit kellett volna másképp csinálnom. Gondolataim rendezése után mély álomba merültem. Ilyen egy topolyai kamasz munkanapja, fárasztó, és sokszor izgalmas.

Molnár Zsanett, 7. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

A szerelem kopogtat a szívem ajtaján

Január volt, amikor az eset történt. Kint esett a hó, emberek nem nagyon jártak az utcákon. Aznap elaludtam és késve indultam iskolába. Bevágtam a kapuajtót és rohantam. Első óra torna volt, szerencsétlenségemre. Gyorsan befutottam az öltözőbe, ahol az osztálytársnőim már félöltözve vártak rám. Tornaóráan elesett, és nagyon megütöttem a lábamat.

Második óra kémia volt. A fájós lábammal becsoszogtam a terembe, és leültem az ablak melletti padra. Az óra nagy részén nem tudtam odafigyelni, mert egy ismeretlen szám félpercenként jelzett a mobilomon. Amikor kicsöngettek a barátnőimmel együtt mentem az ebédlőbe. Az uzsonna spenót volt, amit utálok.

Harmadik és negyedik órán valamiféle előadást tartottak a szerelemtől. Azt hittem, leesek a padról, olyan unalmas volt. Miután már egy egész órája papoltak az előadók lényegtelen dolgokról, észrevettem, hogy figyel egy fiú. Nem nagyon ismertem őt, új volt még a suliban. Tudtam, hogy idősebb nálam két évvel. Az előadás alatt végig egymást néztük. Miután vége lett a „műsor-nak”, mindenki mehetett vissza a terembe.

Aznap hét óránk volt. Hetedik óra után elbúcsúztam a barátnőimtől. Amikor elértem a sarokig, meglepődtem. Az ismeretlen fiú állt ott és mosolygott. Nem tudtam mire vélni. Csak néztem rá értetlenül. Bocsánatot kért, amiért így rám ijesztett, majd bemutatkozott. Hihetetlenül boldog voltam, és elkezdtünk beszélgetni. Kiderült, hogy nagyon sok mindenben hasonlítunk. Észre sem vettük, hogy már a házam előtt állunk. Elbúcsúztunk.

A nap további részében össze-vissza táncoltam, ugráltam és énekeltem. Nem tudtam, mitől van, de nem is érdekelt. Jó volt, és kész! Másnap reggel korábban keltem. Negyed órán keresztül (!) igazgattam a hajam a tükörben, mire sikerült valami tűrhető frizurát készítenem. Gyorsan reggeliztem, és rohantam az iskolába. Az órákon nem tudtam figyelni, aminek meglett az eredménye: történelemből kaptam egy kettest. Suli után a fiú megint megvárt, és hazakísért. Így ment ez hetekig, hónapokig és már lassan egy éve is. Tudtuk mindketten, hogy szerelmesek vagyunk.

A nyári szünetben sokszor elmentünk sétálni. Az első csók is megvolt. Boldogok voltunk, de sajnos eljött a tél, és egyre kevesebbet voltunk már együtt. Soha nem ért rá, mikor hívtam. Néha egy hónapig nem is láttuk egymást. Márciusban összedőltem a világ. Egy másik lánnyal sétált. Ekkor rettenetesen megutáltam a szerelmet. A tanulásba temetkeztem. Nem akartam látni egy fiút sem.

De mikor újra kitavaszkodott, újra szerelmes lettem, és ez még mindig tart.

Gellér Éva, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Doroszló

Egy különleges pillanat

Szerdai nap volt. Földrajzóra következett, a tanár megérkezett, bementünk a tanterembe.

A tanár bejelentette, hogy ezen az órán felelés lesz, mivel mindjárt itt a negyedév, és még nincs jegyünk. Nagyon ideges lettem, mivel nem tudtam, számítottam arra, hogy egyest fogok kapni. Így már azon gondolkodtam, hogy is fogom én azt a rettenetű rossz jegyet kijavítani ötösre, de nem jutott eszembe semmi sem, mert ha minden órán felelnék is, csak négy ötöst szerezhetnék. A tanár úr beírta az órát, majd feleltetni kezdett. Második vagyok a naplóban, így még egy párszor átnéztem a legrövidebb leckét, hátha sikerül hármásra. Krisztián felelt, ő se tudott sokat. Leosztályozta, majd Istvánt szólította, aki utánam következik a naplóban, tehát harmadik. El sem tudtam hinni, hogy eddig nem jutott eszembe, hogy már van egy ötösöm felelésre. Nagyon megörültem az ötösnek is, meg annak is, hogy nem kellett felelnem. A nagy izgalomban el is felejtettem a jegyemet, és csak azon gondolkodtam, hogy mit fogok mondani, ha felszólít. Inkább megmondom, hogy nem tudok szinte semmit, vagy összevissza beszélek.

Nagy örömömmre erre a lépésre nem került sor.

Bálint Andrea, 7. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Táska

*Az én táskám szürke és lila,
Nincsen rajta semmilyen minta.
Sok könyv elfér benne,
De azért kevesebb is lehetne.
Soha nem megy tönkre,
Ézért a hátam tőle görbe.*

Palatinus Tímea, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcserepye

Rossz napom volt

Hétfőn reggel borzasztóan fáradtan indultam iskolába. A hétvégén nem tanultam, hiszen ha nem muszáj, akkor én ki nem nyitom a könyvet. Az iskolában már mindenki izgatottan ült, és ismételt. Gyorsan odajött hozzám Albert.

– Sokat tanultál?
– Tessék?
– Tudod, a matekfelelésre...
– De... de, nem azt mondta, hogy két hét múlva lesz?
– Igen, úgy nagyjából két hete.

Gyorsan leültem, és ismételtem. Éreztem, ebből már semmi jó nem fog ki-sülni.

– Jaj, csak ezt ússzam meg! – gondoltam.
Ekkor belépett a tanárnő.
– Készültetek, gyerekeim? – kérdezte.
– Igen! – mondta az osztály kórusban.
Kinyitotta a naplót, beírta az órát, és elkezdte olvasni a névsort. Az járt a fejemben, hogy mi lesz, ha engem hív ki? Tuti egyes!
– Budai Árpád – hangzott el.
Mérgeződtem egy kicsit, majd kimentem.
– Készültél? – kérdezte.
– Háááát... mondjuk – feleltem félénken.
– Mit tanultunk eddig?
– A síkokat, tanárnő!
– Rendben... Akkor mi az a sík?
– Az a... Az a négyyszögletes ízé, ami nem egyenesen áll, hanem dől.
Borzasztóan okosnak éreztem magam ebben a pillanatban. Mondtam volna még valamit, de közben bevágtott a tanárnő.

– Egyes!
Némán ballagtam a helyemre, és csak most gondoltam bele, hogy mi lesz otthon. Próbáltam kerülni a társaimat, mivel ez nagy szégyen, olyan jó tanuló-tól, amilyen én vagyok.

Otthon leordították a fejem. Azonban ez nem volt elég, még büntetést is kaptam.

– Egy egész hét számítógép és televízió nélkül? Ezt nem tehetitek!
De hiába könyörögtem, nem enyhült meg a szívük.
Rá kellett jönnöm, tenni is kell valamit előzőleg ahhoz, hogy ne legyen rossz napom.

Budai Árpád, 8. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

RÜGYFAKADÁS

Ó, a fiúk!

Ó, a fiúk,
mily győtrelem!
Egy matekóra,
zaj nélkül néha,
elég nyugtató lenne,
de a fiúknak a csendhez nincs kedve.
Fociznak, játszanak,
az órákon butaságokat mondanak.

Nagy Enikő, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Ó, a lányok!

Ó, ezek a lányok!
Olyanok, mint a virágok,
sok van belőlük,
de csak egy az igazi álmod.

Ó, ezek a lányok!
Van, amikor szeretnek,
s van, amikor nem.
Mi van ezekkel a lányokkal?

Sinkovits Dávid, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Rossz fát tettem a tűzre

Azon a napon az iskolában éppen délutánosok voltunk. A barátommal elmentünk az állatorvos háza elé, nem messze a házunktól.

Ott volt egy vasrúd. Előző nap az unokatestvérem megmutatta, hogy kell azon a rúdon hátrafelé átfordulni. Én az okos kis fejemmel meg is próbáltam. Először sikerült, de mivel ezúttal ott volt a barátom, hát az átfordulásom balul sült el. Amikor fordultam, a kezemmel, elengedtem a vasat, ennek következtében az alattam lévő betonra estem fejjel lefelé, és betört a fejem. Nagyon megijedtem, de nem folyt a könnyem, mert azokban a percekben nem fájt olyan borzasztóan. Megkértem a szomszédomat, hogy tolja hazáig a kerékpáromat, mert nagyon szédültem. Minden lépésnél éreztem, hogy lüktet a fejem. Nem mondom, hogy sikeresen, de hazaértünk. Az otthoniak is eléggé megijedtek, de mondtam nekik, hogy nem nagyon fáj. Ez persze nem nyugtatta meg őket. Anyukám azonnal szólt a tatámnak, hogy vigyen el minket a gyerekorvoshoz. Az orvosnak elmondtam a panaszaimat. Ő megkérdezte, mi történt. Azt feleltem, hogy leesem a kerékpárról. Azt mondta, én vagyok ma a negyedik páciens, akinek úgy tört be a feje, hogy leesett a kerékpárról. Megvizsgált. Kaptam mindenféle szert, ami majd hűti a sebet. Bekötötték a fejemet, és azt javasolták, még egy órát pihenjek, aztán mehetek az iskolába. Mondtam, hogy én nagyon rosszul vagyok, a választott orvosunk írt egy igazolást arra a napra. Hazaértünk, és én abban a pillanatban lefeküdtem, s nem is volt nehéz elaludnom. Másnap mentem iskolába.

Nemrégiben elmondtam a szüleimnek, hogy mi is történt. Nem szóltak semmit, csak mosolyogtak. Hát így történt az én kis kislánytevésem, melyet több mint két évig titokban tartottam mindenki előtt.

Mihók Viktor, 6. osztály, Emlékkiskola, Zenta

Itt a tavasz!

Végre megérkezett a tavasz, az egyik kedvenc évszakom. A világ újjászületik a fák rügyezésével és a virágok nyílásával. A fehér hó helyett friss, zöld füvet látni és az erős, szivító szél helyett madárcsicsörgést hallani.

A tavasz enyhe szellővel járja át a falut, megmozgatva egy-egy függőnyt. A kinyíló virágok kisgyerekek, akik nyújtózkodva ébrednek fel álmukból.

Amikor az utcán sétálok, játszódozó gyerekeket látok, akik labdáznak, pilangót kergetnek és szaladgálnak. Emlékszem, régen én is ilyen vidám, virgonc voltam, de az idő sok dolgot megváltoztatott. Azt is, ami boldogsággal töltött el. A tavasz egy varázsló, aki elhozza a melegebb időt, melynek köszönhetően sétálhatunk, kerékpározhatunk és kirándulhatunk a természetbe.

A kikelet a legtöbb ember szívét átmelengeti, köztük az enyémet is.

Gondolataimat József Attila versrészletével zárom:

„Tavasz van, gyönyörű!”

Ujlakos Stefánia, 6. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

Belejön, mint kiskutyá az ugatásba

Az óvodáskornak vége lett. Hatéves voltam és tele félelemmel az iskolakezdés miatt. A szüleim, hogy megnyugodjak, vettek egy lila kerékpárt.

Vesztükre vettük, mert én már aznap a pótkerekes kis biciklivel a kerti úton le-fel karikáztam. Nem törődtem a szüleim fájó derekával, mert futottak utánam, sem azzal, hogy este van.

Másnap reggel sietve lépkedtem kifelé, ám megláttam, hogy a biciklin nincs rajta a pótkerék. Úgy gondoltam, megmutatom neki, hogy így is tudok biciklizni! Este fájó térdrel, lehorzolt könyökkel és kék-zöld foltokkal feküdtem ágyba, és síró hangon mondtam:

– Ez nekem nem való!

Ekkor a nagymamám az ölébe vett, és vigasztalt:

– Ne félj! Belejössz majd te ebbe, mint kiskutyá az ugatásba.

Utána napokig hajtottam a kerékpárt, és amíg megtanultam hajtani, rengetegszer sírtam-nevettem, elestem-felkeltem. Ezután mindenkinek ezt mondogattam:

– Én már tudok biciklizni!

Csak ekkor értettem meg, hogy mit mondott a nagymamám, gyakorlás és kitartás kell ahhoz, hogy valami sikerüljön. Mert a kiskutyá sem ugat rögtön, amint megszületik.

Faragó Anita, 5. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Mi leszek, ha nagy leszek?

Kisgyerekektől szokták kérdezni: mi leszel, ha nagy leszel?

Leginkább azt felelik, hogy repülni szeretnének, űrutasok vagy pilóták lennének legszívesebben.

Most engem is megkérdeztek, mivel akarok foglalkozni, kenyeret keresni. Ezen hosszasan elgondolkodtam, és most leírom.

– Ha húsz év múlva találkoztok egy magas, vékony, sportos, szőke fiatalemberrel, aki rátok köszön, az lehet, hogy én leszek. Úgy képzelem el magamat, hogy adok majd a külsőre, figyelek az étkezésre, mint most is, sok gyümölcsöt eszem, sokat sétálok.

Egy jó tornatanár nem lehet pocakos, hétköznap tornaruhát és tornacipőt viseljen! A ruhája legyen frissen mosott és a cipője hófehér.

Én tornatanár szeretnék lenni.

Sok kisgyereket megtanítok, hogy ügyesen labdázzanak, jól fussanak, focizzanak, átugorják a bakot és bukfencezzenek.

Biztosan boldog leszek majd, ha sok fiatalal foglalkozhatok. Úgy látom, a mi tornatanárunk mindig jókedvű és vicces a gyerekek között. Én is ilyen akarok lenni!

Tavasszal és ősszel megszervezem majd a futóversenyeket, és a győzteseknek diplomát osztok.

Ha a tanítványaim kézilabdáznak vagy fociznak, én is beállok közéjük.

Szeretném, ha a diákjaim szeretnének és tisztelnének, mint ahogy én most tiszteltem a tanítóimat.

Húsz év sok idő, mire elmúlik, sok víz lefolyik majd a Tiszán, de ha szorgalmasan tanulok, én tornatanár leszek.

Holló Viktor, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

A legjobb osztályfőnök

Szeptembertől sok minden megváltozott. Ötödikes lettem. Több tantárgy, több tanár és még több tanulnivaló vár ezentúl ránk.

Új osztályfőnökök kaptunk. A neve Dér András. Történelmet tanít. Furcsa volt a tanító néni után, hogy tanár úr áll az osztályunk élén. Nagyon hamar megkedveltük. Mindent megtett annak érdekében, hogy mihamarabb megismerje az osztályt. Sokat beszélgetünk, és ha ideje engedi, órák után focizni szokott velünk. Az osztályunkban kétszer annyi a fiú, mint a lány. Elevenek vagyunk. Ha a rossz fát teszünk a tűzre, felemeli a hangját és mindenki úgy figyel, hogy a légy zümmögését is hallani lehet. Szereti a gyerekeket, ami szerintem abból is látszik, hogy mindenkiben megtalált valamilyen jó tulajdonságot. Dicséri a jó tanulókat, azokat akinek pedig nehezebben megy a tanulás, buzdítja, bátorítja, és mindig ellenőrzi, hogy részt vesznek-e a pótkerékesen. Mivel középiskolában is tanít, neki mi vagyunk a kis ötödikesek. Kis picikéknek hív minket. Ha vicces kedvében van, mindig tréfálkozik velünk. Ilyenkor jókat nevetünk együtt.

Nagyon örülök, hogy ő lett a mi osztályfőnökünk. Remélem, hogy egyszer majd büszke lesz valamennyiünkre, hogy az ő tanítványai voltunk!

Német Alen, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Interjú

Interjúalanyom Márton Attila.

1972-ben született, most harmincnégy éves. A beszélgetés a nappaliban folyt.

- Milyen iskolába járt, és milyen tanuló volt?
 - Az általános iskolában és a középiskolában is kitűnő tanuló voltam. Befejeztem az elektrotechnikai egyetemet, továbbá újságírói és tanári diplomám és magasfokú angol nyelvvizsgám van.
 - Hány éve tanít és milyen iskolában?
 - Újságírást tizenegy éve az újvidéki újságíró-iskolában, a villamossági szaktantárgyakat pedig kétezeregy óta tanítom az újvidéki Villamossági Szak-középiskolában.
 - A tanítás mellett foglalkozik-e mással is?
 - Megmaradtam újságírónak.
 - Miért tanít?
 - Még a gimnáziumban mondták egyes osztálytársaim, hogy jól magyarázok, soha sem esett nehezemre a tanítás. Szeretek tudást adni és kapni is. Az az ember, aki nem tanul mindennap valami újat, olyan, mint a parlagon heverő termőföld.
 - Mennyit készül az órákra?
 - Időben ez változó, mindenesetre annyit, hogy biztos legyen abban, hogy az óra érdekes lesz a diákok számára. Ha ugyanis a diák nem érti meg az órán a leckét, akkor én nem végeztem el a dolgomat.
 - Szót fogadnak-e a diákok?
 - Nekem ezzel nincs bajom. Eddig minden osztállyal kitűnő viszonyban voltam.
 - A családi életre jut-e ideje?
 - A tanári hivatásnak az egyik nagy előnye, hogy ebben a rohanó világban is tud az ember a családjával és a családjának élni.
 - Szokott-e sportolni és mit?
 - Nem annyit, amennyit szeretnék, de mindennap fél órát tornázom. Tavasszal negyven-ötven kilométereket biciklizek, nyáron néha úszom, sajnos nincs sok alkalmam kosárlabdázni.
- Köszönöm, hogy válaszolt a kérdéseimre.

Alács Albert, 6. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

1848. március 15.

Tegnap megdöbbenve olvastam az újságban, hogy Bécsben kitört a forradalom.

Ma kicsit késve indultam a kávéházat kinyitni, ezért nagyon siettem. Egy-kettő elrendeztem a kávézót. Mint mindig, Petőfi volt az első vendégem. Nagyon furcsán viselkedett. Megreggelizett, és várt, miközben valami papírt tartott a kezében. Aztán két barátja érkezett és beszélgettek. Hárman megittak egy-egy kávé. Egyszer csak azt vettem észre, hogy a kávéház üres. Nagyon megijedtem, mivel Petőfi uram nem szokott köszönés nélkül elmenni. Eltelt 1-2 óra, és látom, hogy a másik utca sarkán 4-5 fiatal ember közeledik. Petőfi is köztük volt. Amikor bejöttek, Sándor felállt egy asztalra. Elszavalt egy gyönyörű szép verset, amiben mindig az ismétlődött, hogy: „Esküszünk! Esküszünk!” Ezt követően felolvasták a 12 pontot. Az a mondat hangzott el, hogy „Irány a nyomdai!” Addigra már 20 fiatal volt a kávéházban. Petőfi odafordult hozzám:

- Velünk tart?

Hosszú habozás után azt mondtam:

- Fillinger úr csak nem haragszik meg, ha egy pár órára bezárom a boltot.

Szóval, igen! A nyomda után a börtön felé vettük az irányt, ahol Táncsics Mihály raboskodott. Addigra már nemcsak 20-an voltunk, hanem 100-an is, és mindenki a Nemzeti dal sorait ismételte. Végre Pesten is kitört a forradalom!

Így 10 év után nagyon jó érzés visszagondolni. Szerintem ez volt Magyarország történelmének legdicsebb megmozdulása.

Mohácsi Gábor Soma, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A Tisza partján

*Ha lemegyek a Tisza partjára,
csak gyönyörködni tudok a csodában.*

*Süt a nap és fúj a szél,
a nap sugaraitól a Tisza vize tükörben él.*

*Hallom a természet csodás dalát,
a Tisza vizének csobogását,
melynek hangja elhallgattatja
az ember szívének dobogását.*

Barna Júlia, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Kedves Pajtások!

*Ha az időjárás is megkegyelmez, akkor elhisszük a bácskertes **Ujlakos Orsolyának**, hogy ltt a tavasz! Elhisszük, mert érezzük a tavasz hangulatát Orsolya fogalmazásából.*

*Március van, és **Mohácsi Gábor Soma** az 1848-as forradalom emlékét eleveníti föl ma a Rügyfakadásban.*

*Akit a pályaválasztási gondok gyöttrik, annak figyelmébe ajánlom **Holló Viktor** terveit, **Alács Albert** célravezető interjúját és **Német Alen** példaképét. A diákélet viszontagságait is szellemes írások taglalják a mai Rügyfakadásban.*

*Jó ötlettel álltak elő a **csantavérik**. A régi disznótorok hangulatát ébresztgetik érdekes elbeszélő fogalmazásaikban, s hogy ez hatásosabb legyen, tréfás rigmusokkal megtűzdelt plakátokon csalogatják a vendégeket disznótorra. Ez a különlegesség megérdemelt egy oldalt a Jó Pajtásban, annál is inkább, mert a mai, rohanó életünkben kikopnak a régi, szép szokások.*

*Hasonló cél ösztönözte a **pacséri hetedikeseket** is, akiknek Kukurica Jancsi adta az ötletet, hogy a régi pásztorélet velejáróit fölkuassassák és megmentssék a feledéstől. Teszik ezt úgy, hogy írásaikban önmagukat transzponálják a pásztorok, csikósok világába, és meggyőznek arról, „milyen jó barátságban élni a természettel”. Hamarosan olvashatjátok ezeket a fogalmazásokat is.*

Az e heti küldeményeket a következőknek köszönöm:

Csantavér: Ali Arsen, Ander Patrícia (2 írás), Cvitkó Beatrix, Gregus Áron, Király Emese, Kocsis Katalin, Mohácsi Gábor Soma, Német Alen, Oláh Brigitta, Pásztor Réka, Sinkovics Szabasztián, Tölcsér Hunanita; Rajzot és disznótorra hívó, kántáló szöveges plakátot küldtek: Ali Arsen, Farkas Rebeka, Fejes Anikó, Lőrinc Nikolett, Tordai Judit, Zabos Réka, Zélicity Alexandra és egy ismeretlen; csantavéri kishíreket küldtek: Ander Patrícia (3), Csonka Krisztina, Dér Lonetta, Dukai Tamás (3), Juhász Krisztina, Német Dávid, Peller Dávid, Turzai Róbert, Zabos Réka és egy névtelen;

Pacsér: Csányi Dorottya, Csernók Xénia, Csapak Dániel, Rekecki Martin és Simon Nóra.

A további jó ötletekre és írásokra várva üdvözlő benneteket:

Tomán Mária

Horvát Krisztián csantavéri tanuló rajza

A 2010-ben gyártott amerikai mozifilm rendezője, M. Night Shyamalan azt nyilatkozta a bemutató előtt: „Mindig is szerettem volna egy A Gyűrűk Ura trilógiához hasonló, nagyszabású mitológián alapuló franchise-t készíteni, de sehol sem leltem rá a megfelelő alapanyagra. Furcsa módon a megoldás a családomtól érkezett, hiszen a gyermekeim a tévében rajongói voltak a sorozatnak...” – Az utolsó léghajlító alapjául a Nickeloden csatorna 2005-ös rajzfilmsorozata, az Avatar: The Last Airbender szolgált. Ez a sorozat rendkívül népszerű volt a gyerekek körében, de megbabonázta a huszonéveseket is. Mégis csak három évadon át maradhatott a tévé műsorán, 61 epizódot láthattak az érdeklődők, s még a kritika sem taposta el az alkotókat, több díjat nyert a sorozat, még Emmy-t is...

Még egy mese tehát arról, hogy valamikor nagyon régen a négy legfontosabb elemet, a vizet, a tüzet, a földet és a levegőt négy hatalmas klán tagjai uralták. Hajlítóknak nevezték őket. Avatar, a vezető mindenkit megrendelhető, uralma alatt tarthatott. De a Tűz nemzetség gyakran lázadt, egyeduralmuk alá akart válni. Meg is támadta a másik három elem tagjait. Áll tehát a bál a törzsek között. Avatar azonban nem léphetett közbe, nem békíthette ki az ellenséges feleket, mert rejtélyes módon eltűnt, nyoma veszett s emiatt természetesen évszázadokon át tartó véres háború vette kezdetét, melynek végét senki sem tudta megjósolni. A Tűz nemzetség győzelme volt várható, de egy fiatal vízajlító leányzó megtalálja a jégtáblában raboskodó Avatart, aki maga is egy léghajlító – ám az utolsó. Szóval – négy nemzet, egy végtelenség...

Ez a történet nem az első, amely a tévéből a vászonra kívánczolt. Kinőtte magát a televízióból a Dragon Ball (csalódást okozott, sajnos). A Szex és New York-filmek (a második epizód gyengébben muzsikált, mint az első),

A szupercsapat (ettől sem vágódtunk hanyatt), a South Park: Nagyobb, nagyobb és vágatlan (tévében viccesebb), az X-akták-filmek (az első eresztés nagyjából hozta a színvonalat, a második azonban már sápadtabban teljesített).

Az utolsó léghajlító M. Night Shyamalan rendezte, a szöveggönyv is az indiai származású színeszta munkája. A múltban nagy sikerű alkotásokat jegyzett (A sebezhetetlen, a Hatodik érzék és a Jelek), de mostanában az új alulmúlja magát. Az esemény és a Lány a vízben nem öregbítette a hírnevét.

– Én erről a sorozatról nem sokat hallottam – mondta a rendező. – Saleka lányom azt mondta, hogy ebből elképesztő mozifilm lehet csinálni, és igaza volt... Az, hogy egy szuperhősös akciófilm a buddhista filozófiára épüljön, az egészen egyedi a műfajban, és

mindent meg is tettünk azért, hogy a spirituális vonalat megerősítsük. Ha nagyon egyszerűen akarok fogalmazni, akkor Az utolsó léghajlító a buddhizmus, a kung-fu és a számítógépes trükkök ötvözet. Ez csak az első epizód, a sorozat három nagy fejezetre van lebontva. A következő részt két év múlva szeretném bemutatni.

Sok-sok digitális trükk (enélkül ma nem megy, villámgyors vágások, érdekes látványvilág, amely úgy viszonyul egy átlagos fantasyéhez, mint egy barokk festmény egy Polaroid képhez. Szereplők: Noah Ringer, Dev Patel, Jackson Rathbone, Nicola Peltz, Cliff Curtis. A mulatságra 150 millió dollár úszott el, 40 millió megtérült az első hétvégén. A DVD-változat várható.

B. Z.

Moziba mentem

A moziban egy ember hempereg a földön a széksorok között. Odamegy a jegyszedő és megkérdezi:

– Ugye, maga tudja, hogy ez a jegy az erkélyre szól?

– És maga mit gondol, honnan estem le?!

A bizonyíték

A kezdő rendőr közúti igazoltatás során megállítja az egyik autót, amelyben ketten utaznak:

– Jó napot kívánok, közúti ellenőrzés. Kérem a papírjaikat!

Először az egyik utas adja oda. A rendőr vontatottan olvassa:

– Sze-mé-lyi i-ga-zol-vány.

Visszaadja, majd elkéri a másik utasét:

– Sze-mé-lyi i-ga-zol-vány. Hát maguk ikrek?!!!

Skót ebéd

A skót a tetőt javítja, közben megcsúszik és zuhan lefelé a tetőről. A konyhaablak előtt esés közben bekiabál a feleségének:

– Drágám, csak két személynek főzz, ma a kórházban ebédelek!!!

**Beküldte: Makra Imre,
7. osztály, Óbecse**

Vizsga

– Kérem, csak addig vizsgáztasson, amíg a kettes megvan – kéri a hallgató.

Már egy órája vizsgáznak, amikor a tanár megszólal:

– Na, adja ide az indexét, kolléga. Megvan a kettes.

– Phúúú. De nehezen ment!

– Azt meghiszem, fél órája még a jelesnél voltunk.

Egyházi célok

– Hová tetted azt az ötezer forintot, amit tegnap este adtam neked? – kérdezi a férj a feleségétől.

– Egyházi célokra fordítottam.

– Miféle egyházi célokra?

– Vettem egy új kalapot, mert abban a régi vacakban már nem mehettem el a templomba.

Csónakok

A csónakázó tó tulajdonosa büszkén nézi a csónakokat és vízi bicikliket, amint ringatóznak a tó felszínén. Észreveszi, hogy a 9-es hajó már régóta kint van, ezért elkezdi visszahívni.

– Kilences hajó, kilences hajó, azonnal térjen vissza!

– De főnök, nekünk csak nyolc hajónk van.

– Hatos, hatos, csak nincs valami probléma?

Csoda

Megállítanak egy öreg bácsit az utcán:

– Nem látott errefelé véletlenül egy gitározó verebet?

– Nem.

– És lilára festett hajú napraforgót?

– Azt sem.

– Esetleg görkorsolyázó flamingót?

– Azt sem.

– Akkor ma sem történt semmi csoda – mondta a kutya, és elrepült.

Nagy Ő

– Honnan tudod, hogy megtaláltad a Nagy Ő-t?

– ???

– Két bazi nagy ékezet van rajta...

Ikrek

Pistike anyjának ikrei születnek. Az apa megkéri Pistikét, hogy szaladjon be az iskolába, és szóljon, hogy ezen a héten nem fog menni.

Mikor Pistike hazaér, kérdi az apja, hogy minden rendben volt-e.

– Igen, apa, a tanár úr pedig gratulált a pi-cihez.

– De hát nem mondtad neki, hogy ikrek születtek?

– Nem, a másikat a következő hétre tartogattam.

Kannibálok

Két kannibál beszélget. Azt kérdezi az egyik:

– Hol van anyád?

– Mögöttem.

– Mögötted?

– Mög hát.

Esernyőlopás

Peti új esernyőt vesz, és fél, hogy ellopják. Ezért egy cédulát tesz rá a ruhatárban:

„Ez az esernyő a középsúlyú ökölvívó bajnoké, aki három perc múlva visszajön.”

Mikor indul haza, az esernyő helyén csak egy cédulát talál, amin ez áll:

„Az esernyőt a hosszútávfutó bajnok vitte el, aki soha nem jön vissza.”

Fogorvos

A fogorvoshoz új beteg érkezik. A doki ismerősnek találja. Figyelmesebben megnézi, majd felvidulva mondja:

– Örvendek! Ön volt az a rendőr, aki tegnap megbírságotl a parkolóban ugye?

– A szekrényben, az ágy alatt és a kanapé mögött is találtam holmit. Nem erre gondoltam azzal, hogy válaszd szét a ruháidat.

– Nagyon nyugtatóan hat rám a jóga. Mindaddig, amíg a gyerekek haza nem érnek a jógaóráról.

Kaktuszgyűjtők

A kaktuszgyűjtők klubjában csörög a telefon:

- Önök ismernek különleges kaktuszokat?
- Igen, pl.: Ariocarpus, Lophophora, Melocactus, Obregonia, Turbinicarpus, Uebelmannia.
- Na, ez az!
- Hogy érte, illet szeretne vásárolni?
- Nem, csak éppen keresztretjtvényt fejték!

Alszol?

- Alszol?
- Nem.
- Van egy ezresed?
- Alszom.

Áruházban

Egy férfi odamegy a boltban egy fiatal, csinos nőhöz:

- Bocsánat, hölgyem. A feleségem itt van valahol az áruházban, de sehol sem találok. Beszélgetne velem pár percet?
- Miért?
- Mert ahányszor elkezdek társalogni egy fiatal nővel, a feleségem pár percen belül mindig megjelenik.

Mi az?

- Mi az zöld, kicsi és háromszög alakú?
- ???
- Zöld Kicsi Háromszög.

No Comment

- Jean, hozd a baltát!
- Miért uram???
- Hogy igazi úriembert faragjak belőled!!

Elefántlövöldözés

- Mész az erdőben, látsz egy kék elefántot és lelövöd a kékelefántlövő puskával.
- Később látsz egy piros elefántot, hogy lövöd le?
- ???
- A piros elefántot befested kékre és lelövöd a kékelefántlövő puskával.

Funny Fridge

- Hogy rakod be az elefántot a hűtőbe?
- ???
- Kinyitod a hűtőt, berakod az elefántot, és becsukod a hűtőt.
- Hogy rakod be a zsiráfot a hűtőbe?
- ???
- Kinyitod a hűtőt, kiveszed az elefántot, berakod a zsiráfot.
- A szavannán gyűlés van, ki hiányzik?
- ???
- A zsiráf, mert az bent van a hűtőben.

Rendőrök

- Miért van két rendőr a rendőrautóban?
- ???
- Mert egyik odafele, a másik visszafele tudja az utat.

Internetes szellem

- Mit mond az internetes szellem?
- ???
- .hu

Vízisí

- Két indián először lát vízisít.
- Miért megy olyan gyorsan a csónak?
- Hát nem látod, hogy az ember üldözi?

A farkas és a kismalacok

A farkas bekopog a kismalacok háza ajtaján, és ezt mondja:

- Nyissatok ajtót malackáim, én vagyok az anyácskátok és tele a tőgyem friss tejjel!
- Mire a malackák:
- Hazudsz farkas! Mi az anyut sörért küldtük!

Zord tél

Két jegesmedve sétál a sivatagban, az egyik megszólal:

- Te, itt rettentően zord tél lehet!
- Miből gondolod?
- Nem látod, hogy mennyi homokot szórtak a jégre?

A legősibb

- Melyik a legősibb állat a világon?
- ???
- A pingvin, mert az még fekete-fehér.

Indián

- Hogy hívják az indián nyomozót?
- Puhatoll!

Sámán

Egy sápadtarcú jár az indián faluban, ahol hetek óta nincs víz. Miközben a faluban járkál, látja, hogy egy indián folyamatosan dobol. Megkérdezi a törzsfőnöktől:

- Ó a sámán?
- Igen.
- És most esőt csinál?
- Nem, a vízvezeték-szerelőt hívja a szomszéd faluból.

- Nem felejtettem el kiüríteni a zsebeimet. Az a borralód.

- Túl sok a smink?

Csokonai Vitéz Mihály

*Az ember
a poézis
első tárgya*

Óh, mely örömben folytak el ekkorig
Zsengére nyíló napjaim! óh, miként
Érzém, hogy élni s Tháliának
Rózsanyakán enyelegni édes!
Víg borzadással jártam el a görög
Szépségek és a római nagy világ
Pompás maradványit; s ezeknek
Sírja felett az olasz negédes
Kertjébe szedtem drága narancsokat!
A franc mezőket láttam; az Álbion
Barlangiban s a német erdők
Bérceiben örömet találtam.
Olykor hevítvén lelkemet is belől
Új képzelések s büszke vetélkedés,
Lantot ragadtam, s a lapályos
Dácia térmezején danolván,
A földnek aljáról felemelkedém;
A felleg elnyelt, mennyei képzetim,
Mint a habok, felfogtak, s úsztam
Gondolatim csuda tengerében.
„Mérész halandó! lelkesedett iszap!”
Így zenge hozzám egy levegői hang,
„Szentségtelen létedre nem félsz
Angyali pitvarokat tapodni?
Ki vagy, miért vagy, hol lakol? és kinek
Számára mozgasz? s végre mivé leszel?
Míg ezt ki nem vizsgálod, addig
Por vagy, az is leszel.” E szavára,
Mint lenge párák éjjeli csillaga,
A tágas éther mennyezetén alól
Sebes bukással földre hullván,
Csak csupa por, hamu lett belőlem.

Kölcsey Ferenc

Huszt

Bús düledékeiden, Husztnak romvára megállék;
Csend vala, felleg alól szállt fel az éjjeli hold.
Szél kele most, mint sír szele kél; s a csarnok elottott
Oszlopi közt lebegő rémalak inte felém.
És mond: Honfi, mit ér epedő kebel e romok ormán?
Régi kor árnya felé visszamerengni mit ér?
Messez jövendővel komolyan vess öszve jelenkort;
Hass, alkoss, gyarapíts: s a haza fényre derűl!

Berzsenyi Dániel

*A poézis hajdan
és most*

Halljuk, miket mond a lekötött kalóz:
Tündér változatok műhelye a világ,
Mint a poézis bájalakja:
Ámde csak egy az igaz, nagy és jó,
Melynek mosolygó jelcime lett a szép,
Hogy mint a szerelem játszi gyönyör kezén
Folytassa titkon a teremtés
Műve örök folyamát gyönyörrel.
Ennek teremtő ihlete alkotá
Hellász rózsakorán a vidor életet,
Midőn mosolygó égieknek
Innepein lebegett az ének,
A szépet érző emberek ajkain,
Szívbe szívbe gyönyört zengve s vidám erényt,
Midőn a nyájas áldozóknak
Nyájas örömbé' jelent meg a menny;
Oh, a poézis rózsaszín ujjai
Fonják azt az öröm gyenge virágiból:
Örömré intve csalta össze
A vadonok ridegült lakóit. –
A port az éggel összezavarva dül,
Forró porvihara fojtja az életet. –
Oh, a halandó lányka szíve
Emberi szép kebelén viruljon,

Szűnj meg te is hát zárt fület és kebelt
A szép ifju világ bájira inteni:
Halottas ének zúg felette,
Mint mikor Afrika sámielje
A port az éggel összezavarva dül,
Forró porvihara fojtja az életet. –
Oh, a halandó lányka szíve
Emberi szép kebelén viruljon,
Mint a mosolygó Hellenisé, midőn
A félisteneket szülte szerelmiben,
Gyönyörre nyílt szív nyíladozza
A szeretet csuda két virágját:
A szent poézist és a dicső erényt,
Melyek hajdan öröm ünnepivé kenék
A nagy görög nép boldog éltét,
S létrehozák örök ideálit.

Vörösmarty Mihály A vén cigány

Húzd rá cigány, megittad az árát,
Ne lógasd a lábadat hiába;
Mit ér a gond kenyéren és vízen?
Tölts hozzá bort a rideg kupába.
Mindig így volt e világi élet,
Egyszer fázott, másszor lánggal égett.
Húzd, ki tudja, meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyútt vonóbul bot,
Szív és pohár tele búval, borral,
Húzd rá cigány, ne gondolj a gonddal.

Véred forrjon mint az örvény árja,
Rendüljön meg a velő agyadban,
Szemed égjen mint az üstökös láng,
Húrod zengjen vérszél szilajabban.
És keményen mint a jég verése,
Oda lett az emberek vetése –
Húzd, ki tudja, meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyútt vonóbul bot;
Szív és pohár tele búval, borral,
Húzd rá cigány, ne gondolj a gonddal.

Tanulj dalt a zengő zivatartól,
Mint nyög, ordít, jajgat, sír és bömböl;

Fákat tép ki és hajókat tördel,
Életet fojt, vadat és embert öl;
Háború van most a nagy világban,
Isten sírja reszket a szent honban.
Húzd, ki tudja, meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyútt vonóbul bot;
Szív és pohár tele búval, borral,
Húzd rá cigány, ne gondolj a gonddal.

Kié volt ez elfojtott sohajtás,
Mi üvölt, sír e vad rohanatban,
Ki dörömböl az ég boltozatján,
Mi zokog mint malom a pokolban?
Hulló angyal, tört szív, örült lélek,
Vert hadak vagy vakmerő remények?
Húzd, ki tudja, meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyútt vonóbul bot;
Szív és pohár tele búval, borral,
Húzd rá cigány, ne gondolj a gonddal.

Mintha újra hallanók a pusztán
A lázadt ember vad keserveit,
Gyilkos testvér botja zuhanását,
S az első árvák sírbeszédeit,

A keselynek szárnya csattogását,
Prometheusz halhatatlan kínját.
Húzd, ki tudja, meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyútt vonóbul bot;
Szív és pohár tele búval, borral,
Húzd rá cigány, ne gondolj a gonddal.

A vak csillag, ez a nyomoru föld
Hadd forogjon keserű levében,
S annyi bűn, szenny s ábrándok dühétől
Tisztuljon meg a vihar hevében,
És hadd jöjjön el Noé bárkája,
Mely egy új világot zár magába.
Húzd, ki tudja, meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyútt vonóbul bot;
Szív és pohár tele búval, borral,
Húzd rá cigány, ne gondolj a gonddal.

Húzd, de még se, – hagyj békét a húrnak,
Lesz még egyszer ünnep a világon,
Majd ha elfárad a vész haragja,
S a viszály elvérzik a csatákon.
Akkor húzd meg újra lelkesedve,
Isteneknek teljék benne kedve.
Akkor vedd fel újra a vonót,
És derüljön zordon homlokod.
Szűd teljék meg az öröm borával,
Húzd, s ne gondolj a világ gondjával.

Petőfi Sándor A költészet

Oh szent költészet, mint le vagy alázva,
Miként tiporják méltóságodat
Az ostobák, s ép akkor, amidőn
Törekcsenek, hogy fölemeljenek.
Azt hirdetik föl nem kent papjaid,
Azt hirdetik fennszóval, hogy terem vagy,
Nagyúri, díszes, tündöklő terem,
Hová csupán csak fénymázás cipőkben
Lehet bejárni illedelmesen.
Hallgassatok, ti ál hamis proféták,
Hallgassatok, egy szótok sem igaz.
A költészet nem társalgó-terem,
Hová fecsegni jár a cifra nép,
A társaság szemenszedett **paréja**;
Több a költészet! olyan épület,
Mely nyitva van boldog-boldogtalannak,
Mindenkinek, ki imádkozni vágy,
Szóval: szentegyház, ahová belépni
Bocskorban sőt meztláb is szabad.

Kedves Olvasó Tanulók!

Vannak olyan költemények – kultuszverseknek nevezzük őket –, amelyek nemzeti ünnepek alkalmával, mint március 15., rendre előkerülnek: ünnepi műsorok legfőbb tartalmát jelentik, elhangzanak a rádióban és a televízióban, az írott sajtóban kötelezően közlésre kerülnek. Ilyen Petőfi Sándor Nemzeti dal című költeménye mellett a Feltámadott a tenger, a Márciusi ifjak és számos más forradalmi verse; Kölcseytől a Hymnus, Vörösmartytól a Szózat, Tompa Mihálytól A madár, fiaihoz és a Gólyához.. Mert március 15-ének is megvan, kialakult a maga kultusza, szertartása és retorikája.

Ezek az ünnepek és hagyományuk nagyon jelentős érték kategóriának számítanak egy nemzet életében és önidentitása szempontjából. Ugyanakkor ez nem jelenti azt, hogy nem változhat meg a róla való gondolkodásunk, s hogy a századok során nem alakulnak át a költészetéről, az ünnepről, a hősiességről és a nemzetről alkotott képzeteink. Már a forradalmi mozgásokkal egy időben – Petőfi költészetében is! – jelen van a nemzet sorsáról és nagyságáról való gondolkodásnak, a forradalmiságnak egy másik vonulata, amely a nyelv- és a kultúrateremtés terén véghezvitt nagy dolgokról, a költészetéről mint forradalmi tetről beszél. Mai rovatunkban ilyen versgondolatok, alkotói programok és forradalmi tettek fejeződnek ki a közölt alkotásokban.

Jó olvasást!

Bence Erika

KOMPUTER

Tisztább, gyorsabb regisztrációs adatbázis

Könnyedén kibogozhatjuk a regisztrációs adatbázis addig végzetesnek tűnő csomóit a Registry Mechanic 8 segítségével: az intenzív számítógép-használat fokozatosan egyre jobban leterheli a regisztrációs adatbázist, és ennek következtében a teljes számítógépet – még akkor is, ha a telepített programok eltávolításakor az UnInstaller segít tökéletesen eltüntetni az adatokat.

A megoldást a rendszeres karbantartás és finomhangolás jelenti, amellyel mindig csúcsmódban tarthatjuk PC-nket. A System Mechanic számos hasznos eszközt hoz egy fedél alá a rendellenes működést okozó hibák felkutatására és kijavítására, melyek segítségével néhány mozdulattal kitisztíthatjuk a rendszerleíró adatbázist, és pár apró egyéb javítást is végezhetünk rendszerünkön.

1. Kezdeti nehézségek

Feltéve, ha a program egyáltalán elindul, és nem az ijesztő „Unicode systems are currently not supported” felirattal fogad bennünket, mellyel semmit nem tehetünk elfogadásán kívül – az elfogadástól pedig a program rögtön ki is lép. Szerencsére erre a helyzetre is akad megoldás. A vezérlőpult Területi és nyelvi beállítások menüjében a Speciális fülön az Unicode-ot nem használó programok nyelvét állítsuk át angolra (ehhez szükség lehet a Windows telepítőlemezre). Ez megszelídíti a programot, amint az operációs rendszert újraindítottuk, hogy a változások érvénybe lépjenek. Ennek első jele az lesz, hogy a Windows betöltődésekor elindul a Registry Mechanic szkenner, majd kis idő múlva közli, hány hibára bukkant – de elsőre még ne fogadjuk el az eredményt.

2. Tisztítás felsőfokon

A kezdőképernyőn, azaz a bal oldali kis menü Home fülén a Scan Your Registry gombra kattintással indíthatjuk el a program legfontosabb alkalmazását, a registry-vizsgálatot. De mielőtt nekilátnánk a nagytakarításnak, az Options menüpont Settings ikonjára vagy a jobb felső sarokban megbúvó ikonégyes második tagjára kattintva hívjuk le a beállításokat. Legfontosabb a Scan and Repair felirat alatt egy pipát helyezni a Create a System Restore point... lehetőség elé, így ha a javítások bármi hibát okoznának, lesz egy visszaállítási pontunk a még működő rendszerrel. Így már nyugodtan nekivághatunk a rendszertisztításnak.

Az ellenőrzés lefutása után a program alapos listát készít a talált hibákról. A Repair gombra bökve mindet rögtön javíthatjuk is, ám ha úgy gondoljuk, egyenként átböngészhetjük a hibatípusokat és a találatokat.

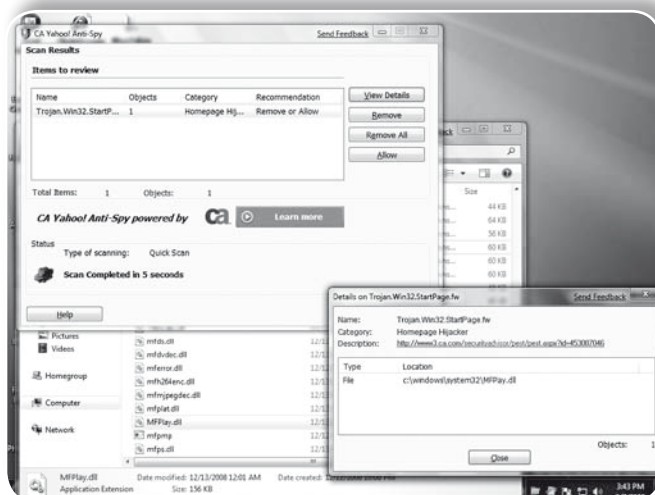
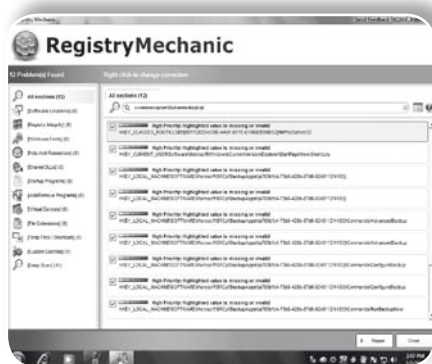
A fő lapon maradván a Compact Your Registry paranccsal kérhetjük az adatbázis tömörítését és optimalizálását. A rendszer ekkor

átveszi a gép vezérlését egy rövid időre, majd a vizsgálat végeztével közli, mennyivel lehetne soványítani az adatbázist.

3. Maradék apróságok

Az Optimize Your System ikon egy újabb lapra vezet, ahol a fő Optimization fülön először is kérhetjük a rendszer optimalizálását, ekkor az alkalmazás egy sor titkos műveletet hajt végre a regisztrációs adatbázison, amitől az – és végeredményben gépünk is – gyorsabban működhet a jövőben. A másik fő lehetőség a töredezettségmentesítés. Sajnos azonban ez csak annyit jelent, hogy a program előhívja a Windows beépített töredezettségmentesítőjét, amely talán a leglassabb az összes ilyen alkalmazás közül – nem véletlenül ajánljuk helyette a célzottabb merevlemez-karbantartó programokat. A többi fül alatt (csak) közepesen hasznos információk várnak. Az összes többi fő menüpont (Computer, Security, System) hasonló módon csupán a Windows beépített alkalmazásainak praktikus gyűjtőhelye.

KOS

Végre eljön az őszinteség pillanata: akivel eddig konfliktusaitok voltak, azzal most zöld ágra vergődhetek, mert alkalmatok nyílik őszintén dumálni egy nagyot. Meglepő fordulatokra számíthatsz. Kedveltennek tűnsz, nem bírod a feszültséget sem, ezért inkább elmenekülsz otthonról.

BIKA

Boldog és felhőtlen hetet ígérnek a csillagok, végre kifejezheted a szeretetedet mindenki iránt, és ezt ők sem lesznek restek viszonzni. Vigyázz azonban, kizárólag olyan tegyél, ami még nem terhes a másik számára! Képes lennél egész nap ágyban maradni, így a feladataid egyre csak gyűlnek.

IKREK

Már régóta gyötör egy bosszantó probléma egyik ismerősöddel kapcsolatosan, most végre megbeszélhetitek az ügyet, méghozzá igen kellemes környezetben. Megpróbálsz úgy viselkedni, ahogy azt mások elvárják tőled. Ettől aztán nem adod önmagad, kénytelen leszel szerepet játszani, ami távol áll tőled.

RÁK

Következetlen vagy, és amikor megtörténik a baj, csak fogod a fejed és jajgatsz. Pontosan tudod, hogy nemcsak akkor kell vagánynak lenned, ha jól megy a székér, hanem azt is viselned kell, amikor gáz van, mégsem megy ez ilyen egyszerűen. Óvatosan közlekedj!

OROSZLÁN

Kezd elegend lenni egy adott helyzetből. Most itt a lehetőség a változtatásra, lesz, amit magad mögött hagysz, de ami/aki valóban a tiéd, az veled tart az új körülmények között is. Ne próbáld érzelmi zsarolással elérni a célot, inkább vedd elő a legédebb mosolyodat és a hízelgő szavakat.

SZŰZ

Sötétebbnek látod a dolgokat, mint amilyenek valójában. Hallgass a szívedre, és tégy meg egy olyan dolgot, amit eddig nem mertél! Például győzd le a féltékenységedet, és dicsérj meg egy olyan személyt, akit eddig csak titokban csodáltál! Meglátod, a saját szemedben is nagyot nősz majd!

MÉRLEG

Elképesztő szellemi teljesítményt nyújtasz a héten, ötleteiddel, vicceiddel mindenkit lenyűgözöl. Bízál magadban, és még a kis hülyeségnek ható részletekbe is avasod be a környezetet. Egyáltalán nem kell erőfeszítéseket tenned most semmiért ahhoz, hogy elérj dolgokat.

SKORPIÓ

A saját hülyeségeid miatt másokat okolni nem túl korrekt dolog, ha elrontasz valamit, azt nem szégyellni kell, hanem helyrehozni. Ha valaki nem bír, az a viselkedésed miatt van, nem azért, amilyen valójában vagy. Sokat kell bizonyítanod a szeretteid előtt, s most kizárólag erre tudsz koncentrálni.

NYILAS

Új hobbit találsz, nagy valószínűséggel valamilyen fizikai tevékenységre kapsz most rá. Ez az egészségi állapotodat is felpezsdíti, valamint szellemileg is megújulsz, végre úgy élvezheted az életet, ahogyan mindig is akartad. Szükséged van egy kis szabadságra, ne cipeld te mindig mások terheit.

BAK

Legszívesebben mindenkit elküldenél a fenébe, semmi kedved a csapatmunkához, egyedül akarsz megoldani mindent, amit eléd fúj a szél. Azért véd az eszedbe, hogy az ember társas lény, ideig-óráig játszhatod ezt, de nem a végtelenségig! Vigyázz, senki nem érdemli, hogy egy célpont legyen, akin kitöltheted a dühödet!

VIZÖNTŐ

Fontos, hogy ezekben a napokban kiutasd az érzéseidet, a vágyaidat, tudod, néma gyerekek anyja sem érti a szavát. Ha nem áruod el, mit is szeretnél, ne várd, hogy mindenki magától kitalálja, bár vannak gondolatolvasók, sajnos kevés van belőlük.

HALAK

Ne keverd össze a sulit a magánéleteddel, koncentrálj mindig az adott feladatra, ne járjon máshol az eszed! Ha valamit a fejedbe veszel, attól nagyon nehezen lehet téged eltántorítani. Lassú vagy, s ezzel teljesen kiborítasz másokat, akikben folyamatosan csak a hibát keresed. Pörgesd fel magad egy kellemes estével és a barátoddal, s újra szent lesz a béke.

Az én szobám, az én váram

Az embernek az otthona a mentsvára, itt áspihen, töltődik és készül fel a másnapi teendőkre. De mi van, ha az otthon még a maradék energiáit is leszívja? Ilyenkor sürgős beavatkozásra van szükség. Íme pár egyszerű, hókuszpókusználküli tipp a nyugodt, kellemes környezet kialakításához!

1. Nagytakarítás – kicsit másképpen

Nem, nem csak arra gondolunk, hogy egy alapos porszívózás és portalanítás csodákat tud művelni. A poros környezet allergiát okozhat, és nem egészséges mindenféle mikroszkopikus élőlényeket beszippantani minden egyes levegővételrel. Ami azonban plusz: végy egy picit üvegcsé rózsaoiljat, keverj el pár cseppet néhány liter langyos vízben, majd törölj át egy ebbe mártott puha ronggyal (amit természetesen alaposan kicsavartál) minden létező felületet, amit portalanítottál. Egyrészt szuper illata lesz a szobádnak, másrészt pedig a rózsaoilj energiái észrevétlenül vidámabbá teszik a teret.

2. Egy kis energetika

Nem kell mágnak lenni ahhoz, hogy megérezd, ha egy helyiségben valami nagyon nem stimmel. Ha minden ragyog a szobádban, rend van, ennek ellenére mégis rosszul érzed magad benn, esetleg rémálmaid vannak vagy csak szimplán rossz a közérzeted, ideje akcióba lépni! Szerezz egy kellemes illatú füstölőt, gyújtsd meg, és járd be vele az egész szobát, miközben kellemes,

megnyugtató, pozitív zenét hallgatsz. Utána tárd ki az ablakot, és szellőztess ki úgy, hogy nyoma se maradjon a füstölőillatnak – és közben gondold arra, hogy a füsttel együtt MINDEN negatív energia távozik a szobádból, a beáramló friss levegővel pedig új, friss, alkotó és nyugtató energiák áramolnak a helyiségbe.

3. Fess és alkoss!

Gondolkodj el, mitől érezned még jobban magad a szobádban. Egy új falszín? Új függöny? Hidd el, nem véletlen, ha úgy érzed, egy lila vagy piros falra van szükséged: az adott élethelyzetedben vagy egészségi állapotodban valószínűleg valamiért az a szín van rád hatással. Néha egy új ágytakaró vagy függöny is segít. Csak hagyatkozz a megérzéseidre!

4. Szelektálj és lakberendezz!

Rendezd át a szobát! Utálod a sok kacatot a polcokon? Itt az ideje, hogy változtass! Az ember nem rakosgathatja a dolgait egy életen keresztül: tanulj meg szelektálni! A felesleges ruhákat, játékokat ajándéld fel jótékony célra, a kacatoktól szabadulj meg végre, és rakd egyszer és mindenkorra oda a bútoraidat, ahol úgy érzed, hogy jobban fogod magad érezni velük. Vegyél egy-két szép gyertyát, keretezz be számokra kedves fotókat, újságcikkeket, bármit, amitől jó érzés tölt el, és meglátod: a felszabadult helyre hamarosan új dolgok fognak beáramlani. Mindig azt tartsd szem előtt, amikor fájó

szívvel kidobsz valami tök felesleges kacatot: az utána maradó űrbe hamarosan új, sokkal jobb dolog érkezik.

5. Tedd kellemessé!

Szerezz be illatgyertyákat, aromalámpát, töltsd be a teret olyan illatokkal, amelyek kedvesek neked! Hallgass nyugtató zenét, vagy épp ugrálj a kedvenc zúzós számokra: tedd azt a szobádban, ami a legjobban esik a lelkednek! Hiszen hol máshol lennél önmagad, ha nem itt? Ne törődj a külvilággal: merülj el abban, ami örömet okoz!

6. A kedvencek hatalma

Vedd körül magad azokkal a dolgokkal, amiket szeretsz, amiktől erőt és energiát kapsz: a kedvenc könyveid, együttesek poszterei, focicsapatod dedikált meze, a tavalyi kézműves táborban készített kosár... Ha úgy tartja kedved, pingáld a falra kedvenc idézetet, készíts ablakmatricát egy számokra fontos szimbólumból – egy olyan szobába, ahol minden érted van, öröm hazamenni!

7. A természet lágy ölén

Nem kell dzsungelt varázsolnod a szobádba, de hidd el, még a legegyszerűbb kaktusz ápolása is addig ismeretlen energiákat szabadít fel benned! Válassz magadnak egy-két szimpatikus lakótársat a virágüzletben, és meglátod, a növények nemcsak a levegőt tisztítják, de a borús gondolatokat is elűzik!

Amit meg kell tenned 15 éves korod előtt...

1. Találj egy igaz barátot, akinek mindent elmondasz, és akiben bízol!
2. Tedd el gyerekkori játékidat! Lehet, hogy már csak ott díszleg a szobádban, és a gyerek énedre emlékeztet, de te már nem vagy gyerek.
3. Rendezz házibulit! Ez lehet csak egy kisebb szülinapi vagy pizsamaparti, de mégis átérzed a felelősséget, mivel te vagy a házigazda.
4. Flörtölj legalább egyszer, hogy tapasztaltabb legyél ezen a téren!
5. Legyen határozott aláírásod!

6. Ismerd a hibáidat!
7. Mondd ki: bocsánat! 15 éves korodig legalább egyszer mondd valakinek, hogy bocsánat. Egyszer legalább vállalnod kell, hogy te voltál a hibás.
8. Legyen plátói szerelmed. Mindenkinek van egy elérhetetlen szerelme, akiért teljesen odavan, mégsem lesz belőle semmi. Eből felnőttkorodra tanulhatsz is.
9. Írd össze, hová szeretnél egyszer elutazni!

Hajrá!

Házi feladatként magyar nyelvből Sze-merkényi Ágnes disznótorról szóló szöve- gének alapján plakátot, kántálósöveget és két fogalmazást kellett készíteni. A rajzok és a fogalmazások is szébbnél szébbre sikerül- tek. – **Pellér Dávid, 6. b osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér**

Disznóvágás nagyanyáéknál

Az igazság az, hogy nálunk még soha- sem volt disznóvágás, de a nagyanyámék- nál minden évben van.

Már a kitűzött dátum előtt két héttel meghív bennünket a tata és a mama, hogy korán reggel menjünk fogni a sertés farkát. Régen nem tudtuk, hogy ez csak vicc, és a húgom nem is mert korán menni, mert félt ettől a fura „munkától”. Így, mire odaértünk, a böllér már pörkölte a disznót, a tata segédke- zett neki. Mama és anya már előző nap meg- pucolja a fohagyományt és előkészíti a fűszere- ket. Én ilyenkor még csak nézelődöm, majd a böllérünk, akit Edvárdnak hívnak, sebészi pontossággal kettéhasítja a disznót. Ideka- nyarint, odakanyarint, és már föl is van dara- bolva. Mindegyik húsdarabnak külön neve is van: pl.: sonka, csülök, borda, karaj, hasalja... Edvárd néha viccesen másnak hívja ezeket a húsdarabokat, pl. pingpongütő a lapocka, golfütő a lábszárson. Ilyenkor mindig jókat nevetünk. A garázsban folytatódik a munka, itt már én is besegítek, vágom a szalonnát, amiből majd a töpörtyű lesz, mikor kisütik a zsírt. Ezt a munkát a mama végzi. Anya pu- colja a kolbászbelet, amibe majd később mi töltjük a beízesített darált húst, ebbe még 1 kg szója kerül, hogy ne legyen olyan nehéz a kolbász. A húgom kicsit mosogat, és megte- rti az ebédhez.

Mire mindennel elkészülünk, mindenki nagyon fáradt. Mi a tévét nézzük, míg a fel- nőttek boldogan beszélgetnek.

Gregus Áron, 6. b osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Disznótor nálunk

Évente egyszer, ha a hentes is ráér, disznótor van nálunk. Az az igazság, hogy nem is nálunk van, hanem a mamáéknál.

Mi azt nem is disznótornak hívjuk, ha- nem disznóvágásnak. A kettő között az a különbség (ezt a mama mesélte), hogy a torban nagy evés-ivás van munka után, a disznóvágás végén már nincs evés-ivás, csak berakodunk a mélyhűtőbe.

Kint a tanyán a 120-130 kilós hizót 7-8 óra felé apa és Vili levágja, és feldarabolja. A húsból főleg kolbászt készítenek, a belső részekből hurkát.

Zabos Réka csantavéri tanuló rajza

Enni csak reggelit szoktunk, azt is délben. Ha nincs tanítás, én is kimegyek a testvéremmel, és eszünk szalonnát, májat, mellé savanyúságot. Ha tanítási nap van, ez mind elmarad. Ilyenkor onnan tudom, hogy nálunk disznótor volt, hogy apa beállít egy lábas hússal, amit anya a mélyhűtőbe rak.

A mama sok érdekességet mesél a valamikori disznótorokról. Az tényleg jó lehetett.

Nekem az a disznótor, ami nálunk van, már nem érdekes.

Ali Arszén, 6. b osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A disznóölés ideje

Téli időszakban járunk, ez a disznóölés ideje is.

Általában a nagyszüleimnél végzünk el minden munkát. Virradatokra a hentes már feni a késeit. Jó barackpálinkával és forró kávéval kínáljuk meg, hogy jobb kedvvel kezdje a munkát. A pörkölést gázzal vége- zük. Több vödör vizet készítek a hentesnek, hogy folyamatosan tisztíthassa a disznót. A nagytatám mesélte, hogy régen szalmá- val betakarták a sertést, meggyújtották, és addig pörkölték így, míg a hentes le nem kaparta késsel a szőrét. Eközben az üstben forraljuk a vizet, hogy a belső szerveket jól megfőzzük. Hurka, pástétom készül egyes szervekből. A fohagyyma- és vöröshagy- ma-pucolást a nagyim végzi el. Reggelire sült hús és vér készül. A kolbásznak való húst árammal működő darálóval daráljuk le. A kolbászshúst alaposan kidagasztják, hogy a fűszerek jól összekeveredjenek. A legjobb dolog a hurka- és a kolbásztöltés. A feldarabolt szalonnát kisütjük. A kihűlt töpörtyűt friss kenyérral nagyon szeretem. Mostanában már nem vagyunk sokan a disznóölésen, mint az elmúlt időkben. Sok- szor tizenötön, sőt még húszan is voltunk, de manapság csak öten-hatan. A konyhá- ból jobbnál-jobb illatok csiklandozzák az orrunkat, majd anyukám a terített asztal- hoz hív mindenkit. A legjobban szeretem a frissen sült húst savanyított uborkával. Mikor minden kész van, a sonka beszóva, a töpörtyű kiszülve, a kolbász betöltve, már csak a takarítás marad hátra. Majdnem éjfél- lig eltart a pakolás.

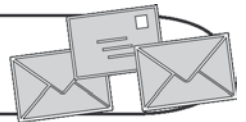
Másnap boldogan kelek, mert elégedet- ten teljesítettem a munkámat a disznóölésen.

Ander Patrícia, 6. b osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Farkas Rebeka csantavéri tanuló rajza

MIZUJS?

Csantavér

Hunyadi János iskola

A Zala megyei Közművelődési Intézmény, vala- mint a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete által rendezett Falusi Krónika III. Országos és Ha- tárontúli Vers- és Prózamondó Találkozó vajdasági elődöntőjén Molnár Ákos vett részt a mi osztá- lyunkból.

Nagy Gergely, Kovács Noel, Ali Arszén, Gregus Áron, Zabos Réka, Horák Emese, Ander Patrícia és Vörös Bence részt vett az iskolai matekversenyen. Nagy Gergely és Kovács Noel továbbjutott a körzeti matekversenyre.

A községi szintű szavalóversenyen részt vettek a mi iskolánk tanuló is. A rendezvény február 23-án volt a Városi Könyvtárban. Faragó Ervin 5. osztályos tanuló jutott tovább a körzetre. – **Ander Patrícia, 6. b osztály**

A kémiai Curie-versenyen, melyet Zentán már- cius 5-én tartottak, osztályunkból a következő ta- nulók vettek részt: Szabó Emília, Dudás Alexandra, Dér Loretta és Gandis Csongor. – **Dér Loretta, 7. a osztály**

Csantavéren megalakult a falu legfiatalabb ban- dája, a Royal Fles. Tagjai: a 13 éves Róbert és Enikő és a 14 éves Dávid és Dénes. Mindig fergeteges bu- likat csapnak. – **Csonka Krisztina, 7. a osztály**

Szertornaversenyt rendeznek iskolánk tornater- mében. Minden osztályból egy diák mehet. Remé- lem, én leszek ez a diák. – **Dukai Tamás, 6. b osztály**

Részt vettünk a Bonifert matematikaversenyen. Osztályunkból a következő tanulók próbálkoztak: Kovács Nikolett, Gandis Ágota, Osztronkovic Glória stb. Érdekes feladatokat kaptak. Már meg is vannak az eredmények. – **Juhász Krisztina, 7. a osztály**

Februárban Szabadkán az Exspectóban szem- ináriumot tartottak. A tanároknak bemutatták a drog káros hatásait. Tanárnőnk, Kecsenovics Sz. Dóra beszámolót tartott az osztályunknak, a tár- saimmal együtt csendesen hallgattuk. – **Német Dávid, 7. a osztály**

Február 14-én fellépett a tornateremben a Royal Fles zenekar. Német Dávid, Pesti Enikő, Gombis Dé- nes, Turzai Róbert zenélt. Fergeteges bulit csaptak. Azóta is terjed a hírük. – **Turzai Róbert, 7. a osztály**

Az egyik napon elmaradt a tornaóránk azért, mert iskolánk alsó osztályosai két darabot mutat- tak be: a Crazy Story és a Kőleves címűt. Nagyon érdekes volt, különösen azért, mert angol nyelven adták elő. Nem bántuk, hogy elmaradt az óra. – **Za- bos Réka, 6. b osztály**

Fejes Anikó csantavéri tanuló rajza

Milyen a kedélyed?

1. Érzel néha ok nélküli szomorúságot?

- a) Szinte sosem.
- b) Néha.
- c) Gyakran előfordul.

2. Képes vagy hosszan koncentrálni, összpontosítani?

- a) Persze.
- b) Néha elkalandozom.
- c) Sokszor szétszórt vagyok.

3. Olvasol-e napi rendszerességgel?

- a) A könyv az életem része.
- b) Az utóbbi időben hanyaglom.
- c) Félévente egy könyvet.

4. Hogyan alszol?

- a) Végigalszom az éjszakát, pihent vagyok.
- b) Néha fölbredek egy-egy álmóból.
- c) Általában hajnali háromkor fölbredek, de visszaalszom.

5. Szívesen jársz társaságba?

- a) Igen, jó emberek közt lenni.
- b) Olykor terhemre vannak az ismerőseim.
- c) Igen, ritkán elmegyek, de nem szívesen.

6. Hibáztatod magad, ha valami nem sikerül?

- a) Alig-alig.
- b) Persze, ha tényleg én vagyok a hibás.
- c) Gyakran.

7. Képes vagy-e jól elvégezni a feladataidat?

- a) Igen, szeretem, amit csinállok.
- b) Rutinból igen.
- c) Néha nem érdekel.

8. Fordítasz-e magadra naponta legalább egy órát?

- a) Szeretem kényeztetni magam, még többet is!
- b) Annyit nem, de félóra jár nekem.
- c) Jó, ha kéthetente jut rám egy óra.

A testünk egészségét az öröklődésen, az életmódon túl lelkünk mindenkori állapota is nagyban befolyásolja. A vidám, optimista emberek ritkábban betegszenek meg, ha mégis, akkor gyorsabban gyógyulnak. Az alábbi teszt a kedélyedről, lelked állapotáról ad képet.

Értékelés

Ha legtöbb az a válasz:

Nagyon kiegyensúlyozott személyiség vagy, képes vagy a dolgokat a helyükön kezelni, tudod és élvezed az életet, maradj ilyen.

Ha legtöbb a b válasz:

Érdemes odafigyelned a kedélyhullámzásaidra. Mozogj többet, járd társaságba, moziba, olvass sokat, és újra a régi leszel.

Ha legtöbb a c válasz:

Figyelj oda tested-lelked egészségére, mert nem vagy valami fényes lelkiállapotban. Sportolj, barátkozz többet, esetleg kérd ki egy pszichológus véleményét!

„Kedves Bizalmas!

Én egy 13 éves lány vagyok. Mint sok más tininek, nekem is van problémám. Lehet, hogy másnak ez nem jelent gondot, de nekem óriási. Van egy nagyon jó barátnőm, akivel már az óvodában is együtt voltunk. Nagyon jó barátnők voltunk eddig, de az utóbbi időben rettenetesen megváltozott, és engem szörnyen idegesít a viselkedése. Úgy tesz, mintha ő lenne a legokosabb a világon, állandóan parancsolgat nekem, és felvágósan viselkedik. Ez akkor kezdődött, amikor egy középiskolás fiú azt mondta róla, hogy ő egy szuper csaj. Azóta is fenn hordja az orrát, és a föld felett lebeg. Elkezdett kihívóan öltözködni, az iskolában az Oszti már többször szölt neki, hogy az iskolába nem kell kivágott köldökmotogató cuccokban járni, nem engedélyezett a sminkelés és a hajfestés sem. Most már bizonyos dolgokról egészen másként beszél, mint régebben. Azt gondolja, hogy ő menő csaj. Annnyira idegesít az utóbbi hetekben, hogy elkezdtem kerülni a vele való találkozást, de azért nagyon hiányoznak a régi beszélgetéseink. Azt szeretném tudni, hogy ez nála átmeneti dolog, vagy most már így lesz végig? Kérlek, adj tanácsot, mit tegyek, mert nagyon hiányzik a régi barátnőm.

Eliza”

Válasz:

Kedves Eliza!

Tudom, hogy nagyon nehéz, amikor úgy érzed, hogy elveszítesz valakit, látod, hogy nem mennek a dolgok. Sajnos a régi barátnőd, már nem tud visszajönni. Miért, mert minden változik körülöttünk. Nemhiába állította már az ógörög filozófus Hérakleitosz, hogy: „Nem léphetünk kétszer ugyanabba a folyóba. Minden folyik és semmi sem áll.” Így van ez veletek is. Az élet, a testi, a társas, az érzelmi stb. fejlődés azt hozza, hogy mi sem maradunk a régiak, mert minden pillanatban újabb és újabb tapasztalatokat szerzünk, élményeket élünk meg, amik maradandó változásokat okoznak. Ő közöttetek elsőként élte meg, hogy valamelyik fiú, aki mellesleg populáris is, jó dolgot mondott róla, fölfigyelték rá, és ez hatással volt az önmagáról alkotott képre is. Emellett sokszor megtörténik, hogy beképzelnék magunknak valamit, magasan röpkölnék, és néha nem tudunk leszállni a földre. Mit tehetsz? Legyél türelmes, várd meg, míg a barátnőd magától rá nem jön, hogy többet képzel magáról, és önerőből landol majd újra a mindennapi életbe, mert most, amikor olyan nagyon elszállt, nem jut el hozzá, amit mondani szeretnél. Általában az Élet tesz róla, hogy az emberek a földön járnak, és ilyenkor, amikor már újra szilárdan állnak a talajon, rájönnek, hogy tévedtek, és bocsánatot is kérnek. Addig is, ahogy már mondtam, legyél türelmes vele, de barátkozzál a többiekkel is. Biztos, hogy akad még egy-két lány, akivel jól érzed magad, és jókat tudsz velük is beszélgetni, sétálni, zenét hallgatni, megbeszélni a leckét, kibeszélni az iskolát. És ne feledd, te is változol, nap mint nap, és az is megtörténik, hogy tartósan is megszakadnak a kiskgyerekkori barátságok.

„Kedves Bizalmas sorok és Bori Mária!

Tizenhárom éves vagyok, és van egy fiú, akibe nagyon szerelmes vagyok. Úgy érzem, hogy ő is szeret engem. A testvérével kicsi korunk óta barátkozunk, és el is járok hozzájuk. Amikor beszélgettem vele, mindig nagyon barátságos volt, mostanában pedig nézni is szokott engem, és sokat viccelődik velünk. Ő idősebb nálunk, 18 éves. Nem tudom megállapítani, hogy tényleg szeret-e. Nem merem megmondani, hogy mit érzek iránta, nehogy kinevessen, és többé ne is láthassam. Mit csináljak?! Nagyon szeretem!

Tincsi”

Válasz:

Kedves Tincsi!

Sajnos így levélen keresztül, nem tudom megmondani, hogy mit érez irántad az a fiú, hisz nem ismerlek benneteket, nem láttam a valóságban, hogy viselkedik veled. Hogy mit is érez és mit gondol, csak ő tudja, és tőle kellene megkérdezni, amit te nem vállalsz magadra. Félsz, hogy kinevetnek és többé nem láthatod, mert nagyon szégyellnéd magad előtte. Ezt nagyon is megértem. Sajnos, a köztetek lévő korkülönbség most, ebben az életkorban, amelyben te vagy, még áthidalhatatlan. Nemrégiben léptél ki a gyerekcipőből, még csak most bontakozik ki a nőiesség, és el kell múlnia még néhány évnek, hogy igazából tudjad, mit is akarsz te a fiúktól. Mert az tudható, hogy egy 18 éves fiúnak milyen szükséglete és vágyai vannak. Igyekezéssel tárgyilagos maradni, nehogy meglepődj azon, hogy kis csitirinek néz a fiú, és a kishúgként tekint rád. Egyáltalán nem látja benned a nőt, akit te magadban már látsz. Hagyjad, hogy az idő meghozza a kérdéseidre a válaszokat, ne sietted a dolgokat. Jó lenne, ha rajongásodat és szerelmedet a barátnőd testvére iránt, nem mutatnád ki nyíltan, nehogy rémálmaid valóra váljanak. Az, hogy valaki valakihez kedves, viccelődik vele, még nem jelent mélyebb érzelmet, szeretmet, esetleg szimpátiát.

„Kedves Bizalmas sorok!

Nagyon szerelmes vagyok, meghozza három fiúba is! Az egyik egy kicsit fiatalabb nálam, és a szomszéd osztályba jár, a másik egy 8. osztályos fiú, a harmadik meg egy srác, aki nemrég egy koncerten lépett föl, és nagyon szépen gitározik. Neki még a nevét sem tudom, csak azt, hogy középiskolás. Melyik az igazi? Lehet-e egyszerre ennyi fiút szeretni? Kérlek, segíts rajtam!

Szemüveges”

Válasz:

Kedves szemüveges!

Azt hiszem, hogy jól meg kell, hogy törölgessed a szemüvedet, hogy tisztábban láss. Persze ehhez újabb dolgokat kell megtudnod önmagadról, a fiúkról a szimpátiákról, a szerelemről stb. Nem kell sietned, mert az élet egy tanulás, és ebben a szerelem elsajátításának folyamatában a legelején vagy. Először is tudnod kell, hogy az, amit te a fiúk iránt érzel, még nem biztos, hogy „szerelem”. Én inkább szimpátiának, vonzódásnak nevezném, ami idővel, ha van köztetek mindennapos kommunikáció, beszélgetés, viccelődés, ismerkedés, kölcsönös vonzódás, akkor akár szerelemmé is alakulhat. De vegyük sorjába a fiúkat és a lehetőségeidet is. Ami a zenész fiút illeti, aki középiskolás, még a nevét sem tudod, kicsi a valószínűsége, hogy valami több lehet közte és egy kislány között. Kihúztuk a szerelmi listáról, de rajta maradhat a szimpátialistán. Ami a 8. osztályos fiút illeti, gondold át, hogy volt-e bármilyen jele annak, hogy felfigyelt rád. Kedves vagy neki, és szeret a társaságodban lenni. Én őt is a szimpátialistán hagyom. A legvalószínűbb és megvalósulható vonzalom, ha kölcsönös a veled majdnem egykorú, szomszéd osztályba járó fiúval lehet, akivel napról napra találkoztok, van sok közös élményetek, van miről beszélgetni vele. Igazából, hogy ki az igazi a számunkra, sajnos néha még 30, 40 évesen sem lehet pontosan tudni. Ezért, hogy kialakuljon a kép, milyen is az „igazi” számodra, gyakorold az ismerkedést, a másik nimmel való beszélgetést, kommunikációt. Ezt pedig a legjobb a barátkozáson keresztül tenni. Barátkozzatok, éreztetek magatokat jól egymás társaságában. Idővel pedig, amikor már tapasztaltabb és érettebb leszel, amikor eljön a te időd a szerelemre, tudni fogod, hogy kit kell választanod. Sokszor csalódunk, megbántódunk, sírunk, de nevetünk is, és repülünk is a boldogság szárnyán. Ez az Élet rendje.

A rózsát nevető királykisasszony

Hol volt, hol nem volt, hetedhét országon is túl, volt egyszer egy király, s annak egy csudaszép leánya. Ha ez a királykisasszony nevetett, rózsák hulltak a szájából, s ha lehúzta a cipellőjét, s meztláb ment az úton, minden lépésére egy csengő arany termett. Nem is volt olyan gazdag király az egész világon, mint ennek a királykisasszonynak az apja, s nem volt ebben az országban szegény ember, mert ha a királykisasszony szegényt látott, mindjárt lehúzta a cipellőjét, s csak úgy perdült lába nyomán az arany. Nagy híre volt a királykisasszonynak kerek e világon, jöttek is mindenünnét királyfiak, hercegek, akik a kezéért esekedtek, hanem a királykisasszonynak sem ez nem tetszett, sem az nem tetszett, egynek sem adta a kezét. Még csak egy királyfi nem fordult meg az udvarán: a szomszéd ország királyának a fia, de ez nem tudott eljönni, mert amikor éppen indulóban volt, ellenség tört az országba, s csatába kellett, hogy menjen. Elment a királyfi a csatába, de a királyné s az udvarmesterné megegyezett, hogy amíg a királyfi odatesz a háborúban, megkéretik a királykisasszony kezét, s mire a királyfi visszatér, el is hozzák. Szépen megfestették a királyfi képét, az udvarmesterné elvitte a rózsát nevető királykisasszonynak, s annak úgy megdetszett a királyfi a képe után, hogy egy szóval sem ellenkezett.

Felkészítik a királykisasszonyt, aranyos hintóba ültetik, de mielőtt az országot elhagyta volna, leszállott a hintóból, lehúzta a cipellőjét, gyalog ment jó messzire, s ami arany hullott a lába nyomán, azt mind a szegény embereknek adta.

Hanem azt még nem is mondtam nektek, hogy az udvarmesterné boszorkány volt, s szerette volna, ha a királyfi az ő leányát veszi el. De ez a leány olyan csúnya volt, hogy az anyja soha senkinek sem mutatta, nem is tudták róla, hogy van a világon.

Ahogy az ország határából kiértek, rettentő nagy égiháborút csinált a boszorkány, s egyszerre csak egy szörnyű fekete felleg mind alább-alább szállott, s abból a fellegből kiszállott a boszorkány leánya. Hirtelen megfogták a rózsát nevető királykisasszonyt, mind a két szemét kiszúrták, azzal belelőtték az árokba, a szemét pedig utána dobták. Akkor az udvarmesterné leánya beült a hintóba, sűrűn lefátyolozta az arcát, úgy érkeztek meg a királyfi városába.

Ott feküdt a szegény királykisasszony az árokban, s sírdogált keservesen. Arra jönnek valami szekeres emberek, meghallják a sírást, kihúzzák az árokból a királykisasszonyt, hát amint egyet-kettőt lép, csak úgy hull az arany utána. Hej, megörültek az emberek! Egy megfogta s vezette, a többi pedig ment utána, s alig győzték felszedni a temérdek aranyat. Így vezették a királykisasszonyt egész nap. Akkor aztán összeesett szegény, nem tudott továbbmenni, s a szekeres emberek otthagyták az út szélén. Ahogy elmentek a szekeres emberek, egy kertész jött arrafelé, az megsajnálta a szegény leányt, s fölvette a szekere. Hazamegy a kertész, s mondja a feleségének:

– No, feleség, én ugyan megjártam. Bementem a király városába, hadd lássam a királyfi lakodalmát, mert az volt a híre, hogy a gyöngyöt róla, rózsát nevető királykisasszonyt veszi feleségül. Azt is beszéltek róla, hogy ha meztláb jár, csak úgy hull az arany utána. Na hiszen, nem sír gyöngyöt ennek a királykisasszonynak a szeme, rózsát sem hullat a szája, de még aranyat sem a lába; nem nevet az senkire, nem is sír, s nem engedi, hogy a cipőt lehúzzák a lábáról.

Mondja az asszony:

– Jól van, jól, ne arról beszéljen kend, hanem arról, hogy minek hozta ide ezt a leányt!

– Ó, feleség, hát megsajnáltam, megesett a szívem rajta. Nem hagyhattam az út szélén.

– Isten neki – mondja az asszony –, hát maradjon itt, pedig mi is szegények vagyunk; nem tudom, miből tartunk el egy vak leányt.

– Te feleség – mondja a kertész –, én bemegyek a városba, van ott egy boszorkány, aki szemmel kereskedik, veszek egy pár szemet ennek a szegény leánynak.

Bemegy a kertész a városba, visz a hátán egy nagy zsák főzeléket, s mondja a boszorkánynak, adjon azért két szemet. A boszorkány éppen egy nagy könyvből olvasott, fel sem nézett a kertészre, benyúlt az asztal fiába, s odadobott neki két szemet.

Hazamegy a kertész, beteszi a leánynak a két szemet a helyire, de csudák csudája, egyszeriben a szoba sarkának fordult, ahol egy lyuk volt, s mind azt nézte. Nem tudták elképzelni, hogy mi történhetett vele. Bemegy a kertész ismét a városba, megy a boszorkányhoz, s mondja neki, hogy bizonyosan nem jó szemet adott, mert az a leány mindig egy lyukba néz.

– Bezzeg, hogy nem neki való szemet adtam – mondotta a boszorkány nagy kacagva –, macskaszemet vittél el innét, s azért néz a lyukba, mert ott egeret lát. Hanem most mást adok. Találtam egy árokban két szép szemet. Vidd el, ez jó lesz.

Hazaviszi a kertész a két szemet a helyére, s hát uramistenne, egyszeriben úgy megszépült a lány, hogy a napra lehetett nézni, de rá nem. Először sírni kezdett örömeiben, s csupa drágagyöngyök perogtak a szeméből, azután nevetni kezdett, s szebbnél szebb rózsák hullottak a szájából, aztán lehúzta a két cipőjét, s elkezdett sétálni, s perdült, karikázott, csengett-bongott a sok arany a lába nyomán. S a tenger sok drágagyöngyöt s a tenger sok aranyat mind a kertésznek ajándékozta, amiért el nem hagyta szomorú sorsában. Aztán elbúcsúzott a kertésztől, a feleségétől, s bement a királyfi városába, fölment a palotába, ottan beszegődött a királynéhoz szobalánynak. No, éppen jókor jött, mert akkor kergetett el egy szobalányt a gonosz királyné.

Hát felfogadta mindjárt a királyné a rózsát nevető királykisasszonyt szobalánynak. Aztán telt-múlt az idő, s egyszer, mikor éppen bábra szépen fölkészítette a királynét, lejön a királyfi, s mi történik, mi nem, nem egyéb egy nagy semminél, a királyné megfordul, a nyakát megsúrja egy gombostű, s mérgében úgy pofon üti a szobalányt, hogy az szegény sírva fakadt. De, uramistenne, szeme-szája tátva maradt a királyfinak, mert könny helyett csupa drágagyöngy pergett a leány szeméből. Nagyot kiált a királyfi örömeiben:

– Te leány, talán bizony te vagy a gyöngyöt síró s rózsát nevető királykisasszony?!

A leány nem szólt semmit, csak elkezdett nevetni, s hát csak hullott a szájából fehér rózsza, piros rózsza, égővörös, egyik szebb a másiknál. Akkor aztán lehúzta a cipellőjét, s elkezdett sétálni föl s alá a szobában, s perdült, karikázott lába nyomán a sok arany.

Hiszen a királyfinak sem kellett egyéb. Kiseprűztette udvarából a boszorkányt s a leányát, aztán mindjárt papot hívatott, s megesküdött a rózsát nevető királykisasszonnyal.

Még ma is élnek, ha meg nem haltak.

A zajszennyezés

Túl hangos, állandóan jelen van és rettentően idegesít... Nagyon sok ember ki van téve a zajszennyezésnek, főleg azok, akik nagyvárosokban laknak. Érdeemes utána járni, az állandó zaj hogyan befolyásolja életünket.

A zaj, akárcsak a hulladék, a légszennyező gázok és a feleslegesen kibocsátott fény, szennyezőnek számít, amennyiben megzavarja az emberek és állatok életét. Régen az emberi kiáltás kilométerekre is elhangozhatott, ma viszont rekedtre ordíthatjuk magunkat, úgysem hallja meg senki. Egy kis csend néha úgy hiányzik, mint a tiszta levegő.

A zaj alattomos

Miért? Mert észre sem vesszük, hogy körülvesz minket, mégis hatással van ránk. Idegesek, feszültek leszünk tőle, hosszú idő után az emberben tartós stresszállapot alakulhat ki miatta. Hosszú távon a hallásunk is károsodhat. Éjjel nem hagy minket aludni, nappal pedig nem tudunk miatta gondolkodni.

Mik a zajszennyezés forrásai?

A fő forrás a közlekedés – a repülő, vonatok, autók számítanak a legfőbb zajfor-

rásnak. Zavarják azokat, akik az autópálya, a vonatsínek vagy repülőterek környékén laknak, és azokat is, akik a városokban kénytelenek hallgatni az autóforgalom zaját. A források közé tartoznak még a vinnyogó riasztók, szirénázó rendőr- és mentőautók, az építkezések és az elektronikai eszközök zajai. Zajszennyezés áldozata vagy, amikor belépsz egy üzletbe, ahol hangosan szól a zene, amikor a melletted lévő autóban maximum hangerőn döngetik a rádiót.

Mekkora a zaj, ami már károsít?

A hang intenzitását decibelben (dB) adják meg. Mind a nappali, mind az éjszakai határérték 65 dB alatt van, ennek ellenére a mérések eredményei elsöprő többségben túlhaladták ezeket az értékeket. Ha hosszabb ideig tartózkodunk 90 decibelnél nagyobb zajban – koncerten, moziban stb. –, maradandó halláskárosodással is számolhatunk. A zaj 120 dB felett pedig valóságos fájdalmat okoz (ilyen hatással lehet az emberre pl. egy nagy erejű robbanás).

A zaj hatása az élővilágra

Nemcsak bennünket, a többi élőlényt is zavarja a megnövekedett zajszint. Az állatok számára ugyanúgy stresszt okoz a zaj,

ahogy az embernél is. Egyes madarak pedig nehezebben találnak párt maguknak, mivel a hímek hangját elnyeli a háttérzaj.

Ha kicsit messzebbre megyünk – egészen pontosan az óceánok mélyére –, láthatjuk, hogy a tengeri élőlények sem maradtak ki a jóból: nekik is kijut a tengeri közlekedés zajából, illetve a tengeralattjárókban használt radarok hullámaiból. Ma már köztudott, hogy ezek a hullámok megzavarják például a bálnák tájékozódását és kommunikációját, akik pedig legnagyobb részben a hallásukra kénytelenek támaszkodni.

Mit tehetsz ellene?

Sok múlik az embereken – a lényeg, hogy tiszteletben tartsuk a másik egyén csendhez való jogát. Ez jelentheti azt, hogy igyekezzünk kevesebbet telefonálni, amikor buszon utazunk, és halkán beszélgetni, amikor kilépünk egy szórakozóhelyről. Magadnak tetszel jót, ha néha pihenni hagyod az mp3 lejátszót, és tetszel egy sétát a természetben, miközben odafigyelsz a körülötted lévő hangokra, és ha megszabadítod magad a számítógép zúgásától, amikor már nincs rá szükséged. Van azonban, amikor tőlünk függetlenül idegesítően zajos a környezetünk. Ilyenkor egy pár füldugó is csodákat művelhet.

Készíts szárnyaló katicát

Ha elegendő van már a hidegből, készíts tavaszi díszeket! Íme egy egyszerű ötlet, hogyan barkácsolj tavaszváró katicákat. A szárnyuk is mozog.

Kellékek:

- poháralátétek
- fehér, piros és fekete tempera
- miltonkapcsok
- piros gyöngyök
- 3 cm hosszú drótdarabok
- olló, ecset, ragasztó, filctoll

Először temperával fessd fehérre a poháralátéteket. Ha megszáradtak, az egyiket fessd át pirossal.

A másik alátétet feketével fessd át. A pirosat vágd félbe középen, és fess rá fekete pöttyöket.

Fektesd a szárnyakat a fekete alátételre. Felül szúrj egy-egy lyukat a szárnyakba, és rögzítsd őket a miltonpöttyökkel.

A drótok végét hajlítsd hurokba. Fűz rájuk egy-egy gyöngyöt, és rögzítsd őket a bogár elülső részére.

Gryllus Vilmos

Katicabogár

*Domború hátam,
Pöttyös a szárnyam.
Baktat a fűben
Hat pici lábam.
Mászom a dombra
Szárnyamat bontva.
Ringat a szellő,
Ez csak a dolga.*

*Szállok az égen,
Nap süt a réten.
Hét kicsi pöttyöm
Csillan a fényben.
Ámde megálllok,
Rád ha találok.
Nyújsd fel az ujjad,
Arra leszálllok.*

TARKA OLDAL

Keresztrejtvény

1	2	3		4	5	6	7	8	9		
10				11							
12							13				
14			15		16	17		18			
19		20							21		
		22						23			
24	25				26					27	
28			29	30			31		32		
											

A tanító néni a családról magyaráz az órán.
 - Fiacskám, mit szólnál, ha kistestvéred születne?
 - kérdezi az egyiküktől.
 - Azt, hogy csoda történt.
 - Miért?
 - ...
 A válasz a rejtvényben lesz.

Vízszintes sorok: 1. A válasz első része, 10. Nem mögé, 11. Kézre kerítem, 12. Levezet egynemű betűi, 13. Nincs mit ennie betűi, 14. -..., -ka, 15. Répa betűi, 18. Maró folyadék, 19. Apró énekesmadár, 21. Tagadószó, 22. Téli sportolás, 23. A Palics is ez, 24. Türelmes eleje, 26. Részvénytársaság, 28. Számnév, 29. Ad-e népiesen, 31. Ilona változata.

Függőleges sorok: 2. Meggyőződések, 3. Színes fém, 4. Bátor, 5. Hamis, 6. Riedl Frigyes, 7. Ajándékot ..., 8. Betű híján Ágnes, 9. Siető, 15. Egyéni, magán, 16. A kitüntetés, 17. Lusta, 20. Ö. S., 23. Fordítva álldogált, 25. Verő, 27. Magam, 30. Szerb igenlés, 31. 999 római számmal, 32. Omszk folyója.

Betűrejtvények

1	<table border="1"> <tr><td>SZ</td><td></td></tr> <tr><td>E</td><td>LM</td></tr> </table>	SZ		E	LM	2	<table border="1"> <tr><td>L</td><td></td></tr> <tr><td>IN</td><td></td></tr> </table>	L		IN		3	<table border="1"> <tr><td></td><td>G</td></tr> <tr><td>HÓ</td><td>VI</td></tr> </table>		G	HÓ	VI	4	<table border="1"> <tr><td></td><td>M</td></tr> <tr><td>L</td><td>NGŐ</td></tr> <tr><td>E</td><td></td></tr> </table>		M	L	NGŐ	E	
SZ																									
E	LM																								
L																									
IN																									
	G																								
HÓ	VI																								
	M																								
L	NGŐ																								
E																									

Skandináv rejtvény (10.)

Rejtvényünkben egy márciusi időjósást találsz.

	FÖLDSZINT FELETTI NÉVELŐ	HASONLÓ HOZZÁ KOSZTOLÁNYI-VERS	NÉRÓ BETŪI HATÁROZ	A KÖZELEBBIT CSALNI A KÖZEPÉN	ESZMÉNYI EGY	NEO DERESEDO (HAJ)	
		LY					
ELÁJULT					„S” VAS VEGYJELE	ZAMBIA ANTIK	
EURÓPAI FŐVÁROS HALFAJTA					NEM SZERETI A HIDEGET TÁRSAD		
NULLA		MÁZOL ALSZOL NÉPIESEN	FÉL ÖT	AZ OKOZAT SZÜLŐJE	FORDÍTVA FENÉK -RA, -...	EME	
KELET	LY	EGYIK TESTRÉSZE NYEREG ELSŐ RÉSE	FORDÍTVA FÉRFINÉV BOSZNIAI FOLYÓ		49 E. B. Á.	FRANCIA-ORSZÁG	
			HIVATÁS-KERESŐ MAGAM			KÁLIUM OLASZ FOLYÓ	
LÁNY BETŪI			MAJDNEM KÉN ÉSZAK	KÓRHÁZ JELE	ZERO	OROSZ FOLYÓ SUGÁR	SVÉD-ORSZÁG
		SZ	SZ			POROSODNI KEZD KAMBO-DZSA	

Csipetnyi csattanó

1	2	3	4	5	6	
7						
					8	
9	10		11			
12					13	

- Nem buta ez a kutya?
 - Ez kérem majdnem annyit tud, mint én!
 - Pedig milyen ... látszik!
- A poén a rejtvényben.**

Vízszintes sorok: 1. A csattanó, 7. Csúcseredmény, 8. Te és ő, 9. Itáliaiak, 12. Balkezes népiesen, 13. -..., -ke.

Függőleges sorok: 1. Doktor, 2. -ka, -..., 3. Tanít, 4. Zombor, 6. Juttattok, 10. Ludas eleje, 11. Szarajevó.

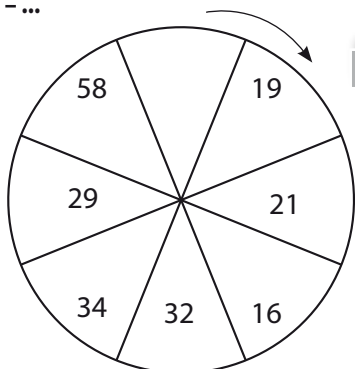
Anagramma

Y	A	R	D	

- TALÁL
- SÖRÖK
- FÜLÖP
- SZÖRME
- ÉRMES
- ÉTLEN
-
- SZÜKÖS

Írd be a szavak átrendezett betűit a rejtvényrácsba. Vigyázz, hogy értelmes szó alakuljon ki, mégpedig úgy, hogy a kiemelt oszlopba a vicc csattanója kerüljön.

- Két kőműves beszélget:**
- Láttad a mai újságot?
 - Igen.
 - És mi volt benne?
 - ...

Körszámítás

A számok egy bizonyos logika szerint követik egymást. Ha erre rájössz, már be is írhatod a keresett számot az üres körcikbbe.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Se eleje, se vége

	Ó	R	Á	Z
	L	I	C	
L	O	V	O	
	S	M	É	T
CS	O	R	D	

Pótold a hiányzó betűket elől és hátul úgy, hogy értelmes szavakat kapj. A kiemelt oszlopokban két bácskai helység nevének kell kijönnie.

Berakós

				D
		CS		
P				
	S			

- BEFED,
- CSEKK,
- ELEVE,
- KÓCSAG,
- PAKOL

Rakd olyan sorrendbe a szavakat, hogy a középső oszlopban egy költőző madár neve alakuljon ki.

A 9. szám megfejtései

Keresztrejtvény

Kossuth Lajos azt üzenté,
Elfogyott a regimentje.

Betűrejtvények

1. szerepel, 2. énekel, 3. szaval, 4. pantomim

Anagramma

Görgey Artúr

Fele így, fele úgy

Pilvax kávéház

Lóugrásban

Damjanich János, Lázár Vilmos

Kitöltőcske

mimóza

Se eleje, se vége

Petőfi Sándor

A 8. skandináv rejtvény megfejtése:

VÍZKERESZTTŐL HAMVAZÓSZERDÁIG

Könyvjutalmat kap:

Szekeres Mária, Kispic

A fekete lovag

Hunyadi József regényéből
írta és rajzolta Fazekas Attila

Lopottkó várának ura, Gábris
úrfi apja, tombol dühében.

Vaddisznó! Tulok! Ökör! Oda a
három szekér arany! Cillei úr
megfojt, ha előtalál! Hányan és
mifélek voltak a támadók?

154

Azt csak az
öregisten
tudja.

155

Megelevenedett a rengeteg...

Te istennek barma, te! Nem négyen voltak?
Ihol Malakiás postája! Azok a bitangok voltak,
aki tavaly ilyenkor megcsúfoltak! Azóta már
Hunyadban is jártak.

Micsoda?! Huszonnégy embe-
redet tették csúffá négyen?
Egy hetet adok, hogy a négy
gazfickót elevenen vagy holtan
előállítsátok!

156

A négy jó barát eközben már
messze jár. Bujturban szusz-
szannak egyet. Az ajándékba
kapott három veres és egy
fekete lovagi hacuka pont
illett rájuk. A deák rögvest el-
keresztelte Küsgergőt Fekete
Lovagnak.

157

Hanem dicső Fekete
Lovag, baj van!

Mi a baj, deák?

Hát csak az, hogy pont négyen
vagyunk, ahány szökevényt ke-
resnek. Addig nincs baj, amíg
egy nagyobb csapat Boromissza
pribékkel nem találkozunk.

158

A ravasz Laurentiu nemhiába volt a vajda úr
seregének toborzó deákja. Az első faluban
megállnak.

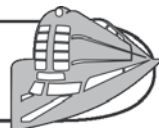
159

Hé, bíró! A hollót a címeren
megismered? Doboltass, hogy
akinek kedve legyen beállni
János úr seregébe, sebtében
jöjjön elő!

Mit csináljunk?

A vajda úr keze alá szíves örö-
mest mennek az emberek.

(Folytatjuk)

Fenséges romváros: Palmyra

A szíriai pusztaságot lassan elnyelő sivatag közepén emelkedik Palmyra fenséges romvárosa. A Közel-Keletnek ez az egyedülálló antik emléke egy hosszan elnyúló krétakő-dombvonulat lábánál fekszik, amely az Eufrátesztől Damaszkusz környékéig húzódik. Az ókori település létrejöttét az Afqua forrásnak köszönheti, melynek vize ma is táplálja a közeli oázist, ahol Tadmor városa áll. Szíria e fontos közlekedési csomópontjának neve megegyezik Palmyra ősi sémi elnevezésével.

Az ásatások során felszínre került kőszközök arra utalnak, hogy Palmyra környéke már az időszámításunk előtti hetedik évezredben lakott terület volt. I. e. 2300–2200 tájékán ammorita népcsoportok telepedtek le az akkori Tadmor néven ismert városban. Ősi asszír szövegek és ékírásos agyagtáblák tanúsága szerint a települést már azokban az időkben fontos központként tartották számon. Tadmor neve valószínűleg a tamr (datolya) szóból ered, a Palmyra elnevezést pedig a datolyát termő pálmák ihlették.

Az időszámításunk előtti első évezred hajnalán arabok foglalták el a várost, ám a lakosság megtartotta az arameus nyelvet, melynek Palmyrában így sajátos dialektusa alakult ki. Nagy Sándor i. e. 331-ben a perzsa birodalom feldarabolásával utat nyitott a hellenisztikus kultúra elterjedésének a Közel-Keleten és Közép-Ázsiában. Palmyra ekkorra már virágzó várossá fejlődött, jelentős kereskedelmi kapcsolatot töltötte be a mediterrán kikötők és a termékeny mezopotámiai földek között. Egy századdal később a település és környéke független arab hercegséggé alakult, s e státuszát a római hódításig megőrizte.

A Tiberius császár uralkodása idején (i. sz. 14–37) római kézre került város az ezt követő két évszázad során élte fénykorát. Bár Palmyra saját termékeként csupán sötét és illatszerkeket árult, a rajta áthaladó, értékes cikkekkel megpakolt karavánok valóságos kereskedelmi nagyhatalommá emelték. Itt cserélt gazdát az arabiai tömjén és drágakő, a türoszi gyapjú és üvegedény, a damaszkuszi bor, az indiai indi-

Baal temploma

gó és a kínai selyem – a palmyrai kereskedők áru eljutottak egészen Britanniáig.

Ebből a korból származik a romok többsége. Az egykori város egy oszlopokkal szegélyezett főút köré szerveződött, melyet nyugaton Diocletianus tábora, keleti végén diadalív zár le. A nagyjából egy kilométer hosszú út két oldalán a város egykori középületei, templomok, fürdők, vízvezeték, színház és kereskedők boltjai, raktárai találhatóak. A romterület jelentős emlékműve Baal isten temploma. A római szentélyt a bronzkorból és a hellenisztikus időkből való épületek romjain emelték, melyek hat méterre nyúlnak a föld alá. A 220×205 méter alapterületű templomudvar – közepén a szentéllyel (cella) – korinthoszi oszlopokkal díszített, ablakokkal áttört, csúcsos ormozatú külső fal vette körül. Az i. sz. 32-ben elkészült épületek szentélyébe kizárólag papok léphettek be. A szemközti oldalon áll a hatalmas oltár, amelyen Baal papjai áldozataikat mutatták be. A sémi Baal – jelentése „úr” – termékenységestenként az Eső Ura címet is viselte. Az istenek királya osztozkodni kényszerült a palmyriaiak imádatában Jahribollal és Aglibollal, a nap- és holdistennel, akikkel együtt ábrázolták a szentélyben.

Baal temploma a palmyriai szobrászatról is részletes képet ad. A növényi díszítéseken kívül gyakori az istenek és a vallásos rítusok ábrázolása. Az egyik legérdekesebb dombormű egy körmenetet mutat be, ahol a Baal-szobrot hordozó tevét a helyi szokások szerint öltözött sokaság követi. Az oltáron, gyümölcsök között egy kisgyerek fekszik.

A babiloni Nabu (Nabo) isten kultuszának Palmyrában külön templomban hódoltak. A szentély alapja csupán 1963–1964-ben került felszínre egy szíriai régészcsoporthoz tartóktól.

A Be-Marduk isten fiaként tisztelt Nabut az írástudás és a bölcsesség képviselőjeként az istenek írónakának tekintették. A trapéz alakú templomkörzet Baal szentélyéhez hasonlóan a szíriai építészeti mintákat követte: a cella oszlopokkal elkerített, tágas udvar közepén emelkedett, melynek három kapuját – Palmyrában kuriózumnak számító – dór oszlopok díszítették. A 60 méter hosszú északi oldal nem rendelkezett saját portállal, hanem a fűtca oszlopsorának részét képezte, a templom így szervesen illeszkedett a város szerkezetébe. A 20,6×9,6 méteres szentély harminckét korinthoszi oszlopa 2,5 m magas emelvényen állt, melyre tizenegy lépcsőfok vezetett fel. A romváros északi részében igen jó állapotban maradt fenn a Baalshamainnak (az Ég Urának) szentelt templom. Szentélye majdnem teljesen érintetlen, főhomlokzata az oszlopokkal szegélyezett főútra néz. Az előcsarnok (perystilium) négy korinthoszi oszlopa a szobortartó konzulokkal ma is áll. A szentélyt az 5. században keresztény templomként használták.

I. sz. 266-ban, férjének titokzatos halála után került trónra a különleges szépségű Zenobia királynő, akit Kleopátra leszármazottjának tartottak. A harcias uralkodó szembeszállt Rómával és elfoglalta Szíriát, Kis-Ázsia egy részét és Etiópiát. A gyors sikereken felbuzdulva 271-ben a palmyrai sereg Róma ostromára indult, Zenobia pedig Augustának kiáltotta ki magát. Végül Aurelianus csapatai diadalmasokdtak, és maga a királynő is fogságba esett. A rómaiak kifosztották és lerombolták Palmyrát, s a város soha többé nem nyerte vissza régi fényét. Bár mára csak romjai maradtak, a hatalmas épületek maradványai tovább hirdetik hajdani nagyságát.

Sztárpárokhoz kukkantunk be

Az utazó című filmre sokan kíváncsiak mostanában. Az alkotásban Johnny Depp és Angelina Jolie játszik, tehát mondhatni, hogy a rendező biztosra ment. A két sztár azonban a privát életben nem képez egy párt, sőt elég távol állnak egymástól. Johnny Depp Vanessa Paradis férje, Angelina Jolie pedig Brad Pitttel él, és mindkét párnak már gyerekei is vannak. Az alábbiakban bekukucskálunk a két sztár magánéletébe. Megnézzük, miről duruzsolnak a pletykák velük kapcsolatban.

Johnny Depp + Vanessa Paradis

Johnny Depp már régóta él boldog házasságban Vanessa Paradis francia énekesnővel, színésznővel, és továbbra sem akar a nyüzsgő Hollywoodba költözni. Nagyon jól érzi magát Európában. A franciaországi otthona mellé ezért vásárolt egy palotát Velencében is, a város legjobb részén. A 17. századi épület közvetlenül a város főutcáján található, vagyis a színész elmondhatja, hogy teljesen autómentes környéken lakik. A Palazzo Dona Sangiantoffeti elég rossz állapotban van, így komoly felújítási munkákra lesz szükség. Johnny Deppnek nagyon fáj a foga az ingatlanra, ugyanis az összes ajánlatra ráígért, csak hogy az övé legyen a palota, habár a hírek szerint sok vevőjelölt volt. A sztár akkor szeretett bele a csodálatos házba, amikor Az utazó című filmet forgatták Velencében, így a franciaországi birtoka mellett egy újabb házzal büszkélkedhet a jó öreg Európában.

Amíg pedig Johnny Depp a családi fészek berendezésével van elfoglalva, a párját szidja a média. Az egyik legismertebb brit tévés személyiség fotót kért Vanessa Paradistól, az viszont durván visszautasította. Jonathan Ross több mint egy órát várt Johnny Depp feleségére, aki azonban rá sem hederített. Angliában mindenki ismeri Jonathan Rosst, a népszerű televíziós személyiség show-műsorai nagyon kedveltek a szigetországban. A műsorvezető többször is vendégül látta Johnny Deppet, így a színész tudja, hogy ki ő, a feleségének azonban úgy tűnik, fogalma sincs róla. Így fordulhatott elő, hogy Vanessa Paradis durván megbántotta a férfit az egyik koncertje után. A francia énekesnő az ezt követő partiról kijövet találkozott Rossszal. A tévés több mint egy órát várt rá, köszönt neki, majd megkérte, hogy csináljanak egy közös fotót. A jelenlévők elmondása szerint Vanessa visszautasította a kérést, majd rá sem hederített Jonathanra, és inkább a barátjaival beszélgetett. A kínos jelenet többeket megdöbbentett, hiszen egy valóban ismert emberről van szó, aki egyébként csak mosolygott egyet, majd szép

csendben odébbállt. A brit bulvárlapok persze kiemelten foglalkoztak az esettel, és ironikusan írtak arról, hogy Vanessa nyolc testőrrel jelent meg a helyszínen, pedig énekesnőként egyáltalán nem olyan felkapott, a férje miatt annál inkább.

Angelina Jolie + Brad Pitt

Angelina Jolie általában különleges módon fejezi ki, ha kötődik valakihez. Egykori férjével, Billy Bob Thorntonnal például egymás vérért hordták a nyakukban lógó fiolában, most pedig Brad Pittet lepte meg egy különleges nyakbavalóval. A színésznő a kedvenc ékszerésztől, egy londoni mestertől rendelt nyakláncot, amelynek gyémántból van a medálja, abban pedig egy apró szerelmi vallomás. A szakember nem árulta el a médiának, hogy mit tartalmaz a szöveg, de azt mondta mikroszkóp kell ahhoz, hogy valaki elolvashassa. Az ókori Egyiptomban már hordtak olyan amuletteket, amelyek titkos üzeneteket tartalmaztak, a gyémántmedál ezt a szokást viszi tovább. A drágaköbe egy vadonatúj, speciális lézeres eljárással vésték a szöveget, így az ajándék hat számjegyjű összegbe került, vagyis Angelina nem spórolt a meglepetéssel.

Angelina Jolie az apósát és az anyósát is szereti, ami igazán ritka eset. Brad Pitttel újabban elhatározták, hogy komoly változást hoznak az életükbe. Az örökös utazgatások helyett végre letelepednek Franciaországban, és egy jó darabig a déli Chateau Miravalban található kastélyban élnek. Talán Johnny Deppék hatottak rájuk, amiért Franciaországot választották? Nem tudni, de az biztos, hogy Brad Pitt szerint a gyerekeiknek ideje végre gyökeret eresztetniük, barátokat szerezniük, és ne váltsanak osztályt ahányszor új helyre költöznek.

A nagyszabású terv része az is, hogy az eddigi segítőket elküldik, és a Pitt nagyszülők költöznek hozzájuk, ők felügyelik tehát a gyerekeket, ha a szülők éppen távol lesznek. A hat kicsi nevelése nem egyszerű, de a jelek szerint a nagyszülők ezt boldogan vállalták, és külön lakrészt kapnak majd a luxuspalotában. Angelinának természetesen nem hagyják abba a filmezést, sőt így többet tudnak a karrierjükkel foglalkozni, és ami a legfontosabb, a gyerekek végre megkapják azt az állandóságot, amely eddig hiányzott az életükből.

Összeállította: L. M.

Elaludt a szemüveg mögött

Napjaink egyik legújabb felfedezettje, Willow Smith már tízévesen a slágerlistákat ostromolja, emellett videoklipje készült, és magazinok címlapján pózol. A két hollywoodi sztár, Will Smith és Jada Pinkett-Smith kislányának komoly menedzsere is van Jay-Z személyében, akivel az első találkozója nem volt tökéletes. Az ifjú tinisztár egy interjúban elárulta, hogy Japánban tárgyalt először Beyoncé férjével a jövőbeli együttműködésről, de miután előző este sokat bulizott, a beszélgetés alatt egyszerűen elaludt a fotelben. A pár perces szundikálásból Jay-Z nem vett észre semmit, hiszen Willow szemét eltakarta a napszemüveg, míg a tárgyalás során elsősorban a szülők egyeztettek az együttműködés részleteiről. Az apró malőr tehát nem derült ki, így az üzlet megkötetett, és most már a sztármenedzser egyengeti a kislány útjait, aki szerencsére nem horkol.

Kadhafinak koncertezett

Moammer Kadhafi líbiai kormányzó ellen már jó ideje tartanak a tüntetések. Világszerte elítélik az országában zajló kegyetlenkedések és a felkelők elleni jogsértések miatt. A pletykák szerint az országot vezető Kadhafiklán hatalmas összegeket fizetett azért, hogy énekesek vagy színésznők látogassanak el hozzájuk, és exkluzív módon szórakoztassák őket a Föld bármely pontján. Konkrét esetről azonban senki nem tudott. Az biztos, hogy Nelly Furtado 2007-ben egy 45 perces koncertet adott a líbiai politikusnak az egyik olaszországi hotelben, méghozzá a legnagyobb titokban, amiért kerek egymillió dollárt kapott. Az énekesnő most őszintén bevallott mindent, és a nyilvánosság előtt bejelentette, hogy lemond erről a pénzről, és adományozásra fordítja. Nelly Furtado belátta, hogy nem volt jó ötlet elfogadni a pénzt és teljesíteni a diktátor kérését, így most szeretne jó példát mutatni. Kérdés, hogy a többiek követik-e a példáját. Állítólag Mariah Carey, Beyoncé és Usher is fellépett Moammer Kadhafinak, míg Nicole Kidman külön a politikus fiának kívánságára repült Münchenbe, mert Saadi meg akarta ismerni az ausztrál sztárt. Valószínűleg ez sem ingyen történt.

Megrongálódtak az Oscarjai

Hollywood egyik leg-sikeresebb színésze Tom Hanks, aki egymás után kétszer is megkapta az Oscar-díjat. A Philadelphia című filmért 1994-ben, majd egy évvel ké-

sőbb a Forrest Gumpért. Azóta sok idő eltelt, és a szobor aranybevonata komoly károsodást szenvedett, amit Tom Hanks azzal magyarázott, hogy amikor átvette őket nagyon izgult, és izzadtak az ujjai, ami kihatott a szobrocskák színére. Ilyen esetekben a szobrokat visszaküldik a színészek az Filmakadémia felé, amely speciális szervizszolgálatot biztosít, ezúttal azonban a szakemberek úgy látták, hogy nincs mit tenni: – Azt

mondták, nagyon rossz állapotban vannak a díjaim, és inkább adnak helyettük két másikat. Ezek a fiúk viszont hozzám nőttek, és érzelmileg sokat jelentenek nekem. Nem válok meg tőlük, inkább egy speciális kezelést kapnak, amelynek során új aranybevonattal látják el őket – nyilatkozta a sztár, majd hozzátette, hogy a jövőben nagyobb becsben tartja a díjait, és az ismerőseinek sem engedi meg, hogy megérintsék.

Disney-mesehősök hollywoodi sztárokból

A Disney-parkok minden évben kampányt indítanak a mesevilág népszerűsítése érdekében, és különleges fotókkal illusztrálják az álmogyár működését. Az idén az ismert fotóművész, Annie Leibovitz készítette a képeket, amelyek főszereplői hollywoodi sztárok voltak, akik boldogan mondtak igent a felkérésre. A smink és maszkmesterek órákon át dolgoztak a színészek külsején, a díszlet pedig ugyancsak profi módon idézte

a mesék hangulatát. A két Oscar-díjas híresség, Penélope Cruz és Jeff Bridges a Szépség és a Szörnyeteg mese főszereplőinek bőrébe bújtt, míg a gyönyörűen csábos Queen Latifah Andersen Kis hercegnő című művének egyik boszorkányát elevenítette meg. Olivia Wilde lett a gonosz mostoha a Hófehérből, Alec Baldwin számára pedig nem volt lealacsonyító, hogy a tükröt személyesítse meg. Az eredmény mindenkit lenyűgözött.

Díjkiosztó a Népkönyvtárban

Az ötödikesek és hatodikosok kategóriájában:

1. Takács Emőke (Petőfi Sándor iskola)
2. Rajsli Dália (Zdravko Gložanski iskola)
3. Varnyú Adél (Samu Mihály iskola)

A hetedikesek és a nyolcadikosok korsportjában:

1. Kovács Boglárka (Zdravko Gložanski iskola)
2. Csernyák Huba (Petőfi Sándor iskola)
3. Mester Réka (Samu Mihály iskola)

A középiskolások közül:

1. Zódi Csilla (Gimnázium)
2. Solymosi Laura (Gimnázium)
3. díjat nem osztottak.

Minden díjazott könyvjutalomban részesült. A képen a díjazottak.

K. E.

A mint már hírül adtuk, február 21-én ünnepeltük az anyanyelv nemzetközi napját. Ebből az alkalomból az óbecsei Népkönyvtár irodalmi pályázatot írt ki az általános és középiskolások részére: A nyelv a nemzet lelke és Édes

Anyanyelvem címmel lehetett fogalmazást írni.

Február 23-án került sor a záróünnepségre, melyet 17 órai kezdettel tartottak meg a könyvtár dísztermében, ahol kiosztották a díjakat.

Többen is érdeklődtek, mely napokra esnek az idén a vallási ünnepeink.

Utánanéztünk:

Húshagyókedd	2011. III. 8.
Hamvazószerda	2011. III. 9.
Nagyböjt 1. vasárnapja	2011. III. 13.
Virágvasárnap	2011. IV. 17.
Nagycsütörtök	2011. IV. 21.
Nagypéntek	2011. IV. 22.
Nagyszombat	2011. IV. 23.
Húsvétvasárnap	2011. IV. 24.
Húsvéthétfő	2011. IV. 25.
Urunk mennybemenetele	2011. VI. 5.
Pünkösd	2011. VI. 12.
Szentháromság	2011. VI. 19.
Úrnapja	2011. VI. 26.
Jézus Szent Szíve	2011. VII. 1.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Téjékoztatási, valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

TippNet INTERNET

Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása

(024) 555-765 Karadjordje Ut 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

- YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
- Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Megbízott igazgató: **Bordás Győző** ■ Főszerkesztő: **Pressburger Csaba** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
- Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefonon) ■
- Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
- Dinárfolyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
- Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
- Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerek@jopajtas.info ■